

ÚJ MAGYARORSZÁG
VIDÉKFEJLESZTÉSI PROGRAM
2007–2013

„Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap: a vidéki területekbe beruházó Európa”

Balaton-felvidéki
Nemzeti Park

A HUBF30002 Balaton kiemelt jelentőségű természetmegőrzési és különleges madárvédelmi terület

fenntartási terve

Csopak
2013-2014.

Pályázat azonosítója
1536230503

Baltoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.

8600 Siófok, Batthyány u. 1.
Tel: +36/84/313346.
Fax: +36/84/317002
E-mail: bftkht@balatonregion.hu
Web: <http://www.balatonregion.hu>

Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság

8229 Csopak, Kossuth L. u. 16.
Tel: +36/87/555260
Fax: +36/87/555261
E-mail: bfnp@bfnp.hu
Web: <http://www.bfnp.hu>

Felelős tervező

Petróczi Imre (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság)

Vezető szakértők

Petróczi Imre (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) - természetvédelem
Rozner György (Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság) - agrár

Közreműködő szakértők

Baltoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft.: Dr. Molnár Gábor, Egerszegi Zita, Dr. Horváthné
Labát Márta, Magyarfalvi Attila, Cseh Anna
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság: Barcza Ákos, Barcza Gábor, Békássy Gábor, Dr.
Cservenka Judit, Kenéz István, Korbély Barnabás, Magyarai Máté, Megyer Csaba, Mészáros András,
Nagy Attila, Dr. Nagy Lajos, Selyem Anikó, Simon Pál, Sinka Gábor, Szabó Attila, Szerdahelyiné Bohák
Mária, Szinai Péter, Tóth Szabolcs, Vers József, Vókó László

© Baltoni Integrációs Közhasznú Nonprofit Kft. és Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság 2013-
2014

Ez a dokumentáció a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény értelmében szerzői jogvédelem alatt áll. A dokumentáció nyilvános, a megfelelő hivatkozások mellett szabadon felhasználható és terjeszthető!

Tartalomjegyzék

Natura 2000 fenntartási terv	4
1. A terület azonosító adatai	5
1.1. Név	5
1.2. Azonosító kód	5
1.3. Kiterjedés	5
1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek	5
1.4.1. Jelölő élőhelyek	5
1.4.2. Jelölő fajok	5
1.5. Érintett települések	7
1.6. Egyéb védetség kategóriák	8
1.7. Tervezési és egyéb előírások az alfejezetek ne legyenek benne a tartalomban!	8
1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv	8
1.7.2. Településrendezési eszközök	9
1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek	12
1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek	12
1.7.5. Halgazdálkodási tervek	13
1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv	13
1.7.7. Egyéb tervek	13
1.7.8. Jogerős engedélyek	13
2. Veszélyeztető tényezők	15
3. Kezelési feladatok meghatározása	18
3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése	18
3.2. Kezelési javaslatok	19
3.2.1. Élőhelyek kezelése	20
3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés	39
3.2.3. Fajvédelmi intézkedések	40
3.2.4. Kutatás, monitorozás	42
3.2.5. Mellékletek	44
3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok függvényében	46
3.3.1. Agrártámogatások	46
3.3.2. Pályázatok	47
3.3.3. Egyéb	48
3.4. A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja	49
3.4.1. Felhasznált kommunikációs eszközök	49
3.4.2. A kommunikáció címzettjei	52
3.4.3. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel	56

Natura 2000 fenntartási terv

1. A terület azonosító adatai

1.1. Név

Tervezési terület neve:	Balaton (kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület; különleges madárvédelmi terület)

1.2. Azonosító kód

Tervezési terület azonosítója:	HUBF30002

1.3. Kiterjedés

Tervezési terület kiterjedése:	59483,11 hektár

1.4. A kijelölés alapjául szolgáló fajok és/vagy élőhelyek

1.4.1. Jelölő élőhelyek

- 3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja
- 6410 Kékperjés láprétek
- 7210 Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davilliana*e fajaival
- 7230 Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek

1.4.2. Jelölő fajok

Hal

- balin *Aspius aspius*
- garda *Pelecus cultratus*
- halványfoltú küllő *Gobio albipinnatus*
- réti csík *Misgurnus fossilis*
- szivárványos ökle *Rhodeus sericeus amarus*
- vágó csík *Cobitis taenia*

Kétéltű

- vöröshasú unka *Bombina bombina*

Hüllő

- mocsári teknős *Emys orbicularis*

Madár

- barátréce *Aythya ferina*
- barkóscinege *Panurus biarmicus*
- barna rétihéja *Circus aeruginosus*
- billegetőcankó *Actitis hypoleucos*
- bölömbika *Botaurus stellaris*
- cigányréce *Aythya nyroca*
- feketenyakú vöcsök *Podiceps nigricollis*
- függőcinege *Remiz pendulinus*
- fülemülesítke *Acrocephalus melanopogon*
- halászsas *Pandion haliaetus*
- jégmadár *Alcedo atthis*
- kékbegy *Luscinia svecica*
- kékes rétihéja *Circus cyaneus*
- kerцерéce *Bucephala clangula*
- kis bukó *Mergus albellus*
- kis kárókatona *Phalacrocorax pygmeus*
- kiskócsag *Egretta garzetta*
- kislilik *Anser erythropus*
- kisvöcsök *Tachybaptus ruficollis*
- kontyos réce *Aythya fuligula*
- kormos szerkő *Chlidonias niger*
- nagykócsag *Egretta alba*
- nagylilik *Anser albifrons*
- nyári lúd *Anser anser*
- pajzsos cankó *Philomachus pugnax*
- parti fecske *Riparia riparia*
- pettyes vízicsibe *Porzana porzana*
- réti cankó *Tringa glareola*
- rétisas *Haliaeetus albicilla*
- sárszalonka *Gallinago gallinago*
- szerecsensirály *Larus melanocephalus*
- tőkésréce *Anas platyrhynchos*
- törpegém *Ixobrychus minutus*
- vándorsólyom *Falco peregrinus*
- vetési lúd *Anser fabalis*
- vörösgém *Ardea purpurea*
- vörösnyakú lúd *Branta ruficollis*
- vörösnyakú vöcsök *Podiceps grisegena*

Emlős

- vidra *Lutra lutra*

Növény

- kiscfészű aszat

Cirsium brachycephalum

1.5. Érintett települések

A tervezési terület által érintett helyrajzi számok listáját az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendeletet (a továbbiakban: KvVM rendelet) tartalmazza. A Natura 2000 területek által érintett helyrajzi számokat, és így a Natura 2000 jogi státuszt is a KvVM rendelet rögzíti, térképi megjelenítéssel is. A jogi jelleg a megosztással keletkező utód helyrajzi számokra is kiterjed.

Település	Érintett terület (ha)	Település teljes területe (ha)	Település területének érintettsége (%)
Somogy megye			
Balatonberény	1224,45	2609	47
Balatonboglár	1425,53	3204	44
Balatonfenyves	2378,02	5193	47
Balatonföldvár	1132,26	1532	74
Balatonkeresztúr	308,00	2106	15
Balatonlelle	1190,78	4323	28
Balatonmáriafürdő	2383,72	2677	89
Balatonőszöd	644,00	1508	43
Balatonszárszó	1561,72	3013	52
Balatonszemes	2134,37	3602	59
Balatonszentgyörgy	394,01	2368	17
Fonyód	2604,60	5355	49
Siófok	5441,68	12466	44
Szántód	299,90	791	38
Zamárdi	2383,38	4515	53
Veszprém megye			
Ábrahámhegy	1032,49	1488	69
Alsóörs	2566,82	3334	77
Aszófő	14,36	832	2
Badacsonytomaj	1998,00	3271	61
Badacsonytördemic	406,66	1025	40
Balatonakali	2221,67	3620	61
Balatonalmádi	3263,38	4988	65
Balatonederics	586,04	1858	32
Balatonfüred	1558,57	4645	34
Balatonfűzfő	106,62	925	11
Balatonkenese	3885,03	6557	59
Balatonrendes	447,35	676	66
Balatonszepezd	2025,38	2506	81
Balatonudvari	1354,66	1880	72

Település	Érintett terület (ha)	Település teljes területe (ha)	Település területének érintettsége (%)
Balatonvilágos	1720,82	2921	59
Csopak	1240,30	2398	52
Kővágóórs	345,17	2209	16
Örvényes	81,57	446	18
Paloznak	317,31	880	36
Révfülöp	619,32	1036	60
Szigliget	1977,29	3426	58
Tihany	1489,43	2733	54
Zánka	553,05	1955	28
Zala megye			
Balatongyörök	1815,42	3759	48
Gyenesdiás	509,97	1850	28
Keszthely	1138,15	7598	15
Vonyarcvashegy	639,86	1428	45

1.6. Egyéb védettségi kategóriák

Típus	Kód	Név	Kiterjedés	Védetté nyilvánító jogszabály száma
nemzeti park		Balaton-felvidéki Nemzeti Park	57 019 ha	31/1997. (IX. 23.) KTM rendelet
ramsari terület		Balaton Ramsari Terület	59 800 ha	119/2011. (XII. 15.) VM rendelet
nemzeti ökológiai hálózat		Országos ökológiai hálózat övezete	kb. 3 389 800 ha	2003. évi XXVI. törvény
geopark		Bakony–Balaton Geopark	324 400 ha	Az Európai Geopark Hálózat és az UNESCO által támogatott Globális Geopark Hálózat tanúsítványa

A fent jelzett védett területek esetében a Natura 2000 területtel való átfedés csak részleges. A fenti adatok az adott védettségi kategóriához tartozó területek teljes kiterjedésére vonatkoznak.

1.7. Tervezési és egyéb előírások

Ez a fejezet azoknak a terveknek a felsorolását tartalmazza, amelyek a területre vonatkozóan a közösségi jelentőségű jelölő értékek szempontjából is releváns előírásokat fogalmazznak meg. A tervek előírásainak elemzését a megalapozó dokumentáció 1.3.3. fejezete, az erre épülő javaslatokat pedig a fenntartási terv 3.2. Kezelési javaslatok fejezet tartalmazza.

1.7.1. Természetvédelmi kezelési terv

A Balaton Natura 2000 területnek csak kis hányada minősül országos jelentőségű védett természeti területnek is egyben. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park 21 településének területe érintett e téren. Mivel egyes települések teljes bel- és külterülete védett ezért nagyobb balatoni vízterek is védettek lehetnek (pl. Szigliget és Badacsonytomaj), így az átfedés 4419,1 ha, ami a Natura 2000 terület kb. 7%-a.

A Balaton területét érintően nem rendelkezünk miniszteri rendelettel elfogadott természetvédelmi kezelési tervvel.

1.7.2. Településrendezési eszközök

Területrendezési tervek

A terület- és településrendezés szempontjából kiemelendő az Országgyűlés által megalkotott, az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. Törvény és a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Területrendezési Tervének elfogadásáról és a Balatoni Területrendezési Szabályzat megalkotásáról szóló 2000. évi CXII. törvény (ún. „Balaton törvény”), amely elősegíti a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetében a természeti és a települési környezet minőségének védelmét, az idegenforgalom fejlesztéséhez szükséges feltételek javítását, valamint a térség kiegyensúlyozott fejlődését.

A Balaton partját érintően minden itteni település rendelkezik vízpart rehabilitációs tervekkel. Ezek az alábbiak:

1. Alsóörs vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 3/2005. (III. 10.) TNM rendelet
2. Aszófő vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 25/2004. (XI. 20.) TNM rendelet
3. Ábrahámhegy vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 27/2005. (VIII. 16.) TNM rendelet
4. Badacsonytomaj vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 10/2005. (IV. 14.) TNM rendelet
5. Badacsonytördemic vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 38/2004. (XII. 30.) TNM rendelet
6. Balatonakali vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 35/2004. (XII. 30.) TNM rendelet
7. Balatonalmádi vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 7/2005. (III. 25.) TNM rendelet
8. Balatonberény vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 1/2005. (I. 7.) TNM rendelet
9. Balatonboglár vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 21/2004. (XI. 9.) TNM rendelet
10. Balatonederics vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 32/2004. (XII. 17.) TNM rendelet
11. Balatonfenyves vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 13/2005. (IV. 19.) TNM rendelet
12. Balatonfőkajár vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 1/2006. (I. 13.) TNM rendelet

13. Balatonföldvár vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 22/2004. (XI. 12.) TNM rendelet
14. Balatonfüred vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 17/2004. (IX. 11.) TNM rendelet
15. Balatonfűzfő vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 23/2005. (VI. 25.) TNM rendelet
16. Balatongyörök vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 23/2004. (XI. 12.) TNM rendelet
17. Balatonkenese vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 14/2005. (IV. 21.) TNM rendelet
18. Balatonkeresztúr vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 26/2004. (XI. 24.) TNM rendelet
19. Balatonlelle vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 20/2004. (XI. 9.) TNM rendelet
20. Balatonmáriafürdő vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 19/2004. (XI. 9.) TNM rendelet
21. Balatonőszöd vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 4/2005. (III. 10.) TNM rendelet
22. Balatonrendes vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 29/2004. (XII. 10.) TNM rendelet
23. Balatonszárszó vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 27/2004. (XI. 24.) TNM rendelet
24. Balatonszemes vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 36/2004. (XII. 30.) TNM rendelet
25. Balatonszentgyörgy vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 28/2004. (XI. 24.) TNM rendelet
26. Balatonszepezd vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 37/2004. (XII. 30.) TNM rendelet
27. Balatonudvari vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 39/2004. (XII. 30.) TNM rendelet
28. Balatonvilágos vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 40/2004. (XII. 30.) TNM rendelet

29. Csopak vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 16/2005. (V. 5.) TNM rendelet
30. Fonyód vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 41/2004. (XII. 30.) TNM rendelet
31. Gyenesdiás vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 30/2004. (XII. 10.) TNM rendelet
32. Keszthely vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 18/2004. (IX. 11.) TNM rendelet
33. Kővágóörs vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 17/2005. (V. 5.) TNM rendelet
34. Örvényes vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 28/2005. (VIII. 16.) TNM rendelet
35. Paloznak vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 18/2005. (V. 5.) TNM rendelet
36. Révfülöp vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 8/2005. (III. 25.) TNM rendelet
37. Siófok vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 42/2004. (XII. 30.) TNM rendelet
38. Szántód vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 19/2005. (V. 5.) TNM rendelet
39. Szigliget vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 24/2004. (XI. 12.) TNM rendelet
40. Tihany vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 11/2005. (IV. 14.) TNM rendelet
41. Vonyarcvashegy vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 31/2004. (XII. 10.) TNM rendelet
42. Zamárdi vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 5/2005. (III. 10.) TNM rendelet
43. Zánka vízpart-rehabilitációs szabályozási követelményekkel érintett területének lehatárolásáról és vízpart-rehabilitációs tanulmánytervének elfogadásáról szóló 6/2006. (V. 24.) TNM rendelet

Településrendezési eszközök

A fent felsorolt települések rendelkeznek településszerkezeti tervvel és helyi építési szabályzattal (általában ezeket többször módosították, az alaprendeleteket adjuk meg):

1. Alsóörs 5/2010 (II.19.) önkormányzati rendelet
2. Aszófő 1/2007. (I.22.) önkormányzati rendelet
3. Ábrahámhegy 18/2005. (XII.15.) önkormányzati rendelet
4. Badacsonytomaj 12/2010. (XII.15.) önkormányzati rendelet
5. Badacsonytördemic 12/2010. (XI.26.) önkormányzati rendelet

6. Balatonakali 16/2012. (X. 10.) önkormányzati rendelet
7. Balatonalmádi 16/2005. (VII.07.) önkormányzati rendelet
8. Balatonberény 7/2004.(V.30.) önkormányzati rendelet
9. Balatonboglár 9 /2004. (III.05.) önkormányzati rendelet
10. Balatonederics 1/2004. (II.23.) önkormányzati rendelet
11. Balatonfenyves 21/2006 (IX.15) önkormányzati rendelet
12. Balatonfőkajár 6/2004. (IV.28.) önkormányzati rendelet
13. Balatonföldvár 13/2006. (VII. 5.) önkormányzati rendelet
14. Balatonfüred 18/2004. (VI.25.) önkormányzati rendelet
15. Balatonfűzfő 11/2005. (III.31.) önkormányzati rendelet
16. Balatongyörök 17/2008. (XII.19.) önkormányzati rendelet
17. Balatonkenese 10/2012 (IV. 05.) önkormányzati rendelet
18. Balatonkeresztúr 9/2009.(VI.25.) önkormányzati rendelet
19. Balatonlelle 11/2013.(VII.30.) önkormányzati rendelet
20. Balatonmáriafürdő 11/2008. (VII. 23.) önkormányzati rendelet
21. Balatonőszöd 9/2003. (IX.10.) önkormányzati rendelet
22. Balatonrendes 8/2005. (XII.1.) önkormányzati rendelet
23. Balatonszárszó 10/2005. (IV.28.) önkormányzati rendelet
24. Balatonszemes 12/2010. (V. 17.) önkormányzati rendelet
25. Balatonszentgyörgy 5/2007. (III.1.) önkormányzati rendelet
26. Balatonszepezd 9/2006. (V.15.) önkormányzati rendelet
27. Balatonudvari 3/2006. (III.31.) önkormányzati rendelet
28. Balatonvilágos 20/2013. (XII.31.) önkormányzati rendelet
29. Csopak 16/2003. (XI.1.) önkormányzati rendelet
30. Fonyód 6/2010. (VI.25.) önkormányzati rendelet
31. Gyenesdiás 5/2011. (III. 24.) önkormányzati rendelet
32. Keszthely 32/2003. (XII.17.) önkormányzati rendelet
33. Kővágóörs 16/2006.(XI.16.) önkormányzati rendelet
34. Örvényes 6/2007. (VII.09.) önkormányzati rendelet
35. Paloznak 1/2006 (I. 20.) önkormányzati rendelet
36. Révfülöp 5/2008. (III.31.) önkormányzati rendelet
37. Siófok 23/2005. (IV. 29.) önkormányzati rendelet
38. Szántód 10/2012.(XII.7.) önkormányzati rendelet
39. Szigliget 5/2010. (IX.1) önkormányzati rendelet
40. Tihany12/2002. (IX.6.) önkormányzati rendelet
41. Vonyarcvashegy 15/2004. (VII.5.) önkormányzati rendelet
42. Zamárdi 1/2006. (I.19.) önkormányzati rendelet
43. Zánka 3/2008. (VII.1.) önkormányzati rendelet

1.7.3. Körzeti erdőtervek és üzemtervek

Az erdészeti hatóság által erdőként nyilvántartott terület csak 4 db van (Balatonberény 3/U, 3/T, Balatonrendes 1/B, Szigliget 1/A) a Balaton Natura 2000 területen.

1.7.4. Körzeti vadgazdálkodási tervek és üzemtervek

A Balatont és környékét 20 db vadgazdálkodási egység érinti vagy határolja. Kódszámaik a következők: 301910, 301920, 301940, 302210, 302310, 302320, 303310, 303910, 304010,, 203010, 203520, 350110, 350210, 350310, 350410, 350510, 350520, 350610, 350710, 350810.

A 10 évre szóló vadgazdálkodási tervek 2007. március 1. és 2017. február 28. között érvényesek. Veszprém, Zala és Somogy megye vadászati hatóságai vízivad vadászati kíméleti területté jelölték ki (többek között) a Balatont, mint Ramsari területet, azaz a vízivad fészkelő és vonuló területét. Egyébként a 7/2010. (II. 2.) FVM rendelet alapján a terület „az ólomsörét használata szempontjából tiltott vízi élőhely”.

1.7.5. Halgazdálkodási tervek

A Somogy Megyei Kormányhivatal Földművelésügyi Igazgatóság által SOH/21/564-13/2013. számon kiadott, 2013. 05. 10-én jogerőre emelkedett 2013-2017. között érvényes halgazdálkodási terv vonatkozik a Balaton Natura 2000 területre. Az engedélyes a Balatoni Halgazdálkodási Nonprofit Zrt., amely 2015. december 31-ig a Balatonon a halászati jog birtokosa.

1.7.6. Vízyűjtő-gazdálkodási terv

A Magyar Kormány 2010. május 5-én elfogadta Magyarország első Vízyűjtő-gazdálkodási Tervét. A terv a 1127/2010. (V. 21.) Korm. határozat mellékleteként jelent meg. Később ezt a határozatot az Alkotmánybíróság döntése alapján hatályon kívül helyezték, és 2012 februárjában az 1042/2012. (II. 23.) Korm. határozattal hirdették ki.

A Balaton Natura 2000 területre vonatkozó terv: A Balaton részvízyűjtő vízyűjtőgazdálkodási tervből a VKI 4-2 alegység (Balaton közvetlen alegység) Vízyűjtő-gazdálkodási Terve. Ez a terv érvényes 2015. december 25-ig (jelenleg folyik már a Terv felülvizsgálata).

1.7.7. Egyéb tervek

Balaton Fejlesztési Tanács: Balaton Kiemelt Üdülőkörzet Hosszú Távú Területfejlesztési Konceptió 2020-ig

1.7.8. Jogerős engedélyek

A jogerős engedélyek közül kiemelhetőek a balatoni nádasokkal kapcsolatos határozat: ”A Balaton jogi partvonalán kívüli és azon belüli nádasállomány minősítése” – Közép-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (32683/2012. ügyszám). Előbbi üggyel kapcsolatos II. fokú jóváhagyó határozat – Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (14/4391-5/2012. ügyszám)

A tó területét érintően számos jogerős engedély létezik (pl. víziállásokra, kikötőkre), amelyek felsorolása nem lehetséges. Pl. a Balaton északi és déli parti településein 24 Bahart Zrt. üzemeltetésében lévő közforgalmi célú kikötő, 56 vitorlás, üzemi, kishajó, sporthajó kikötő és 76 csónakkikötő üzemel engedéllyel (2010-es adatok).

1.7.9. Fontosabb jogszabályok

A Balatonra, mint Natura 2000 területre vonatkozóan számos jogszabály határoz meg olyan előírásokat, amelyek alapján adott tevékenységhez, beruházáshoz, stb. hatósági engedély beszerzése szükséges. A teljesség igénye nélkül ezek a következők:

- A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény
- A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény

- 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről
- A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet
- A Balaton és a parti zóna nádasainak védelméről, valamint az ezeken folytatott nádgazdálkodás szabályairól szóló 22/1998. (II. 13.) Korm. rendelet
- A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. És végrehajtási rendeletei
- A vízi közlekedés egyes belvízi utakon környezetvédelmi okokból való korlátozásáról és a korlátozás alá eső területeken kiadható üzemeltetési engedélyről szóló 30/2003. (III. 18.) Korm. rendelet
- A balatoni vízpart-rehabilitációs szabályozás követelményeiről szóló 283/2002. (XII. 21.) Korm. rendelet
- Az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet
- A természetes fürdővizek minőségi követelményeiről, valamint a természetes fürdőhelyek kijelöléséről és üzemeltetéséről szóló 273/2001. (XII. 21.) Korm. rendelet
- A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény
- A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet
- A vizek és a közcélú vízellétesítmények fenntartására vonatkozó feladatokról szóló 120/1999. (VIII. 6.) Korm. rendelet
- A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. Rendelet

2. Veszélyeztető tényezők

Kód	Veszélyeztető tényező neve	Jelentősége nagy (H) / közepes (M) / kicsi (L)	Hatási iránya pozitív (+) / negatív (-)	Hatás ideje jelenlegi (J) / potenciális (P)	Hatás eredete külső (O) / belső (I) / mindkettő (B)	Érintett terület nagysága (%)	Milyen jelölő élőhelyre vagy fajra és milyen módon gyakorol hatást?
D03	hajózási útvonalak, kikötők és más tengeri létesítmények	H	-	J, P	O	1	Hatásviselő: Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja; Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davilliana</i> e fajaival; Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek Hatás: A mesterséges létesítmény kialakításával az adott élőhely az adott helyen megszűnik. A parti sáv átalakításával a parti zonáció megsemmisül, beleértve a jelölő élőhelyfoltokat is.
G02	sport és szabadidős létesítmények	H	-	J, P	O	0,01	Hatásviselő: Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja; Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davilliana</i> e fajaival; Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek Hatás: A mesterséges létesítmény kialakításával az adott élőhely az adott helyen megszűnik. A parti sáv átalakításával a parti zonáció megsemmisül, beleértve a jelölő élőhelyfoltokat is.
I01	idegenhonos inváziós fajok jelenléte	H	- (+)	J	B	30	Hatásviselő: Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja; Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davilliana</i> e fajaival; Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek; mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>); kiséfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) Hatás: Társulásalkotó fajok kiszorítása, jelölő élőhelyek degradálása. A jelölő állatfajok esetén élőhely szűkítés, állomány csökkenés előidézése. A jelzett esetleges pozitív hatás a jelölő madárfajok táplálékbázisát jelenti (pl. vándorkagyló).
K02	természetes élőhely átalakulások, szukcessziós folyamatok	H	-	J, P	I	100	Hatásviselő: Kékperjés láprétek; Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek; kiséfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>); balin (<i>Aspius aspius</i>); garda (<i>Pelecus cultratus</i>); mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>); réti csík (<i>Misgurnus fossilis</i>), szívárványos ökle (<i>Rhodeus sericeus amarus</i>); összes jelölő madárfaj Hatás: Az élőhelyek átalakulásával a jelölő fajok és élőhelyek számára élettér szűkülés, átrendeződés következik be, amelyet minden esetben nem tudnak lekövetni az érintett élőlények. Az élőhelyek esetében a társulásalkotó fajok összetétele megváltozik. A vizek átalakulása bizonyos halfajok esetében kedvezőtlen.
M01	abiotikus viszonyokban a klímaváltozás hatására	H	-	J, P	O	10	Hatásviselő: Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja; Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a <i>Caricion davilliana</i> e fajaival; Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek; kiséfészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) Hatás: A területek kiszáradása, feltöltődése, az áramlási viszonyok megváltozása, stb. az

	bekövetkező változások						adott élőhely az adott helyen való megszűnését okozza. A parti sáv átalakulásával a parti zonáció megsemmisülhet, beleértve a jelölő élőhelyfoltokat is.
D01	utak, vasútvonalak	M	-	J, P	O	2	Hatásviselő: Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a Caricion davilliana fajaival; Mészkevelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek; mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>); vidra (<i>Lutra lutra</i>); kiscsészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) Hatás: A mesterséges létesítmény kialakításával az adott élőhely az adott helyen megszűnik. A parti sáv átalakításával a parti zonáció megsemmisül, beleértve a jelölő élőhelyfoltokat is. A vidra és a mocsári teknős az elütés által is veszélyeztetett.
E03	szemét, hulladék	M	-	J	O	0,001	Hatásviselő: Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a Caricion davilliana fajaival; Mészkevelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek Hatás: A szemétkerakással az adott élőhely az adott helyen megszűnik. A parti sáv átalakításával a parti zonáció megsemmisül, beleértve a jelölő élőhelyfoltokat is.
G05	egyéb emberi jelenlét és zavarás	M	-	J	O	0,001	Hatásviselő: Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a Caricion davilliana fajaival; Mészkevelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek Hatás: A szemétkerakással az adott élőhely az adott helyen megszűnik. A parti sáv átalakításával a parti zonáció megsemmisül, beleértve a jelölő élőhelyfoltokat is.
H01	felszíni vizek szennyezése	M	-	P	B	5	Hatásviselő: Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja; jelölő halfajok Hatás: A tó és a befolyó vizek szennyeződése a jelölő értékek pusztulását okozhatja. Élőhelyszűkülést eredményez.
J02	emberi hatásra változó vízáramlási viszonyok	M	-	J, P	O	10	Hatásviselő: Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja; jelölő halfajok, jelölő madárfajok Hatás: Élőhely átalakulás. Kiszáradás miatti élőhelymegszűnés. Mederveviszonyok átrendeződése miatti élőhelymegszűnés. Üledék vándorlás irányának megváltozása az élőhelyek átalakulását eredményezi.
J03.02	élőhelyi-összeköttetések (konnectivitás) csökkenése emberi hatásra	M	-	J, P	O	1	Hatásviselő: Kékperjés láprétek; Mészkevelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek; kiscsészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>); jelölő halfajok; jelölő madárfajok. Hatás: Hatás: A mesterséges beavatkozással az adott élőhely az adott helyen megszűnik. A parti sáv átalakításával a parti zonáció megsemmisül, beleértve a jelölő élőhelyfoltokat is. Az ívó és ivadéknevelő, illetve táplálkozó területek további csökkenése kedvezőtlen a jelölő állatfajoknak.
K01	abiotikus természetes folyamatok (lassú)	M	-	J, P	I	10	Hatásviselő: Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja; Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a Caricion davilliana fajaival; Mészkevelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek; kiscsészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>) Hatás: Az élőhelyek természetes átalakulásával a jelölő élőhelyek számára élettér szűkülés, átrendeződés következik be, amelyet minden esetben nem tudnak lekövetni az érintett élőlények, növénytársulások. Az élőhelyek esetében a társuláskötő fajok összetétele megváltozik.
M02	klímaváltozás hatása a biotikus tényezőkre	M	-	J, P	I	10	Hatásviselő: Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja; Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a Caricion davilliana fajaival; Mészkevelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek; kiscsészű aszat (<i>Cirsium brachycephalum</i>); jelölő madárfajok

							Hatás: Az élőhelyek természetes átalakulásával a jelölő élőhelyek számára élettér szűkülés, átrendeződés következik be, amelyet minden esetben nem tudnak lekövetni az érintett élőlények, növénytársulások. Az élőhelyek esetében a társulásalkotó fajok összetétele megváltozik.
A03	gyepterület kaszálása/vágása	L	-	J, P	O	0,001	Hatásviselő: Kékperjés láprétek; Meszes lápok télisással (<i>Cladium mariscus</i>) és a Caricion davilliana fajaival Hatás: Helytelenül végzett és/vagy rossz időben végzett kaszálás élőhelyátalakulást, fajkompozíció változást eredményez. A gyomos területek kaszálásának elmaradása miatt fokozódhat a degradáció.
F02	halászat, vízi erőforrások kiaknázása	L	-	P	O	30	Hatásviselő: balin (<i>Aspius aspius</i>); garda (<i>Pelecus cultratus</i>) Hatás: Az esetlegesen fokozódó horgászati és/vagy halászati hasznosítás állománycsökkenést okozhat.
F03	vadászat és állatbegyűjtés (szárazföldről)	L	-	P	O	0,001	Hatásviselő: vidra (<i>Lutra lutra</i>); mocsári teknős (<i>Emys orbicularis</i>) Hatás: Az illegális befogás vagy az illegális vadászat állománycsökkenést okozhat.
I02	problémát jelentő őshonos fajok	L	-	J, P	I	0,001	Hatásviselő: Kékperjés láprétek; Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek Hatás: Hazai gyomfajok által okozott degradáció.
K03	állatfajok közötti kölcsönhatások	L	-	J	I	10	Hatásviselő: halványfoltú küllő (<i>Gobio albipinnatus</i>) Hatás: A faj számottevőbb veszélyeztető tényezője jelenleg az angolna állomány és ennek predációs nyomása, ám ennek jelentősége az angolnafogásokkal párhuzamosan folyamatosan csökken.

3. Kezelési feladatok meghatározása

3.1. Természetvédelmi célkitűzés, a terület rendeltetése

Természetvédelmi célkitűzések

Általános célok

A Natura 2000 terület természetvédelmi célkitűzése az azon található, a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése, fenntartása, helyreállítása, valamint a Natura 2000 területek lehatárolásának alapjául szolgáló természeti állapot, illetve a fenntartó gazdálkodás és használat feltételeinek biztosítása.

Specifikus célok

A Balaton, mint unikális víztér, valamint a parti és a feltöltődő részein nádasokkal és síklápokkal keretezett sekély tómedence értékes növény- és állatvilágának megőrzése, állapotuk fenntartása és javítása, kiemelten az alábbiakra figyelemmel:

- A területen élő védett és fokozottan védett fajok által is reprezentált, hazai és közösségi szinten is egyedülálló természetes és természet szerű élőhelyek megőrzése, fenntartása.
- A Balaton madárvonulásban betöltött szerepének fenntartása.
- A Balaton természetes halfaunájának védelme, a halgazdálkodási tevékenységek természetvédelmi előírásokhoz, ökológiai igényekhez igazítása.
- A kedvező ökológiai állapot felé irányuló folyamatok hosszú távú fenntartása.
- Állandó, rendszeres, illetve időszakos vízborítást igénylő élőhelyek vízellátásának biztosítása. A természetvédelmi szempontok érvényre juttatása a tó vízszintjének szabályozása során.
- Idegenhonos, inváziós fajokkal szembeni védekezés.
- Nádasok fenntartása, extenzív hasznosítása, többkorúságának fenntartása.
- Az illegális területhasználatok, művelési ág váltások (különösen: beépítés) felszámolása, reverzibilisen átalakult élőhelyek rekonstrukciója.
- A turisztikai hasznosítás és a hosszú távú természetvédelmi szempontú területkezelések, élőhelyfenntartások közötti látszólagos ellentétek feloldása.

3.2. Kezelési javaslatok

A Balaton Natura 2000 terület speciális helyzetben van abból a szempontból, hogy mezőgazdasági és ipari tevékenység alapvetően nem érinti.

A területen a gazdálkodást a halászat (ill. horgászat) és a nádgazdálkodás jeleníti meg. A parti zónában kisebb-nagyobb természetes, nem nádassal borított vegetációjú foltok jelennek meg, amelyeken minimális a gyep- és az erdőgazdálkodási tevékenység és ennek is inkább csak élőhelyfenntartási funkciója van.

A szolgáltatások terén a turizmus és a vízi közlekedés jelentős a tó életében. A Balatonon a különböző turisztikai és szabadidős tevékenységekkel kapcsolatos elvárások jelentősek, amelyeknek gyakran tájképi hatása van, de az ökológiai viszonyokra gyakorolt befolyása is jelentős.

Az Európai Unió Élőhelyvédelmi Irányelve értelmében a Natura 2000 területek és az itt található jelölő értékek megőrzéséhez, fejlesztéséhez a Natura 2000 fenntartási terv elkészítése is hozzájárul. Alapvetően valamennyi, a területek védelmi célkitűzéseinek elérését, a területek és jelölő értékek megőrzését szolgáló intézkedést meg kell jeleníteni a Natura 2000 fenntartási tervben.

Általában az intézkedések alapvetően két nagy csoportot alkotnak a tervben: gazdálkodáshoz nem köthető általános javaslatok, és a gazdálkodáshoz köthető - általános és támogatási rendszerbe illeszthető, önkéntes - kezelési javaslatok. Az önkéntes előírások betartása azért lenne szükséges, mert ezek révén és lehetőség szerinti kompenzáció mellett biztosítható a fajok, valamint az élőhelyek fennmaradása, a területek jelenlegi állapotának a megőrzése.

Tudni kell azt is, hogy a 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4.§ 5. pontja alapján „(5) A fenntartási terv a Natura 2000 terület kezelésére vonatkozó javaslatokat, valamint ezek megvalósításának lehetséges eszközeit tartalmazza, és jogszabály eltérő rendelkezése hiányában kötelező földhasználati szabályokat nem állapít meg.”

Az itt megfogalmazott előírás-javaslatok célja, hogy a kezelési egységekben előforduló közösségi jelentőségű értékek, a jelenlegi gazdálkodási gyakorlat és adottságok alapján javaslatot tegyenek a gazdálkodás kívánatos módjára. Ennek érdekében itt megfogalmazásra kerülnek olyan előírás-javaslatok, amelyek alapul szolgálnak a jövőbeli támogatási programok kidolgozásához. A gazdálkodók számára ezek az előírás-javaslatok a jelen terv alapján kötelezettséget nem jelentenek, betartásuk csak támogatási programokon keresztül, önkéntes vállalás formájában válhat kötelezővé. A már más jogszabály vagy hatósági eszköz alapján létező előírások esetében azok kötelező jellegét értelemszerűen az azt megalapozó jogszabály, vagy hatósági eszköz támasztja alá, jelen fenntartási terv ezekre az előírásokra csak utalást tesz.

A fejezet további részét a fentiek szerint építjük fel és fogalmazzuk meg a Balaton Natura 2000 területtel kapcsolatos fenntartási javaslatainkat.

Tehát külön foglalkozunk:

- az általános, gazdálkodással nem kapcsolatos elvárásokkal, és
- a gazdálkodásra hatással levőkkel.

Ez utóbbiakat kezelési egységekhez kötjük, amelyek az áttekinthetőség miatt nagyobb kiterjedéssel, homogenizáltan jelennek meg.

A gazdálkodásra hatással lévő javaslatok is lehetnek gazdálkodási típusonként:

- általánosak, illetve
- konkrét, bizonyos támogatási rendszerbe illeszthető
 - kötelezően betartandó és
 - önkéntesen vállalt előírás-javaslatok.

A kezelési egység (KE) az azonos kezelést igénylő élőhelyek, élőhely-komplexumok térben lehatárolt egysége, amelynek alapját alapvetően az ÁNÉR alapú élőhelytérkép adja, figyelembe véve a jelölő fajok előfordulását is. A KE-k térképi lehatárolását a dokumentáció tartalmazza, illetve a részletes tárgyalásuk majd lentebb megtörténik.

3.2.1. Élőhelyek kezelése

Gazdálkodáshoz nem köthető általános kezelési javaslatok

Területhasználat, településfejlesztés, építési tevékenység, tájvédelem

A parti zóna a maga mocsár- és láprétejeivel, magassásos és nádas zónájával a tó természetes tartozéka, annak legérzékenyebb és legkevésbé terhelhető része, amelynek védelmét, megőrzését a településpolitikában és a partvonal-cédelem területén kiemelt figyelemmel kell kísérni. Fő célként az alábbiak azonosíthatók:

- A tervezett balatoni regionális fejlesztés során fokozottan óvni kell a természetes partszakaszokat.
- A nádasok mechanikai terhelésének – építmények elhelyezése, csónak és vitorlás tárolása – jelentős csökkentése kívánatos.
- A nádas parti zónájának szűrő szerepét meg kell őrizni, ezért a meglévőket mindenképpen meg kell védeni a pusztulástól, akár a nádasok körüli pufferezóna biztosításával is. A vegetáció nélküli partszakaszok egy része betelepíthető, az elképzelés a partrehabilitációs terv kivitelezésébe beilleszthető.
- A parti zónának zagytérként való használata a jövőben nem kívánatos, új zagyterek kialakítása a Natura 2000 területen nem lehetséges.
- Újabb vízparti építkezéseknél meg kell valósítani, hogy a természetes vegetáció mindenképpen megmaradjon, illetve tájelemként illeszkedjék be az építmény együttesbe. A tervezőknek és kivitelezőknek élni kell a növényzet telepítésének a lehetőségével is.
- Az újonnan létesítendő partvédőművek, vízi létesítmények építésénél a biotechnikai eljárásokat minél szélesebb körben és nagyobb arányban való alkalmazása fontos.
- A vízparti beruházások a part megközelítését lezáró módon nem készülhetnek

A vízfelületet érintő tájökölógiai problémák:

- A természetes partszakasz átalakítása, az épített és a természetes partfelületek helyzetének, arányának kedvezőtlen változása.
- Nádasok felületének megbontása bejárókkal, vízparti rekreációhoz kapcsolódó használattal.
- Balaton felületén (nádasaiban) és a tó felett megjelenő fényszennyezés.

Javasolt intézkedések:

- A Btv. és ahhoz kapcsolódó vízpart-rehabilitációs terveknek megfelelő területhasználattal a kijelölt partszakaszok használata, azon kívül eső további partvédő művek, bejárók kiépítése nélkül.
- A közösségi létesítmények számára ki nem jelölt, beépítetlen, természetközeli partszakaszokhoz kapcsolódó nádasok teljes körű megőrzése.
- A nádas megbontó illegális bejárók folyamatos számbavétele, felszámolása.
- A tó felületén és felette jelentkező fényhatások mértéktartó, egyeztetett és ellenőrzött alkalmazása.

Vitorlás és csónak kikötőkkel kapcsolatos tájvédelmi problémák:

- A kikötők létesítésére alkalmas helyek (TNM rendeletek) beépültek a településrendezési tervekbe, azonban sem a kikötő típusát (csónak vagy vitorlás kikötő), sem a nagyságrendjét nem határozták meg.
- A meglévő férőhelyek, jelenlegi terhelés felmérése nem megoldott.
- A kikötő létesítése jelentős mértékben megváltoztatja a partszakasz természetességi állapotát, a kőszórásos mólói megtörik a partvonal természetes ívét, meghatározó elemévé válva a tájképnek, jelentős mértékben rontva annak természetes, harmonikus látványát.
- A jelenleg már engedéllyel működő kikötők védelme érdekében az utólagos kikötő védelem szükségessége kérdéses.
- Kevés helyen mutatható fel a Balatoni kikötőknél a művi kiépítés (kő partfal, kő móló) helyett természetesebb anyaghasználatú, mérnökbiológiai megoldásokat kereső kialakítás.
- A tudatos növénytelepítés, a kiépített kőmólók természetközeli kialakításának, látványának enyhítésének hiánya.

Javasolt intézkedések:

- A Balaton egészére vonatkozóan a vitorlás és csónakhasználattal járó terhelések (darabszám, kikötői férőhely) maximálása, kikötők létesítésének részletesebb jogszabályi keretek között meghatározott módja.
- A kikötők tervezési koncepciójával és tervével párhuzamosan a tájökölógiai és tájképi szempontok beépítése.
- A kikötő befogadó képessége a partvonal természetes ívéhez igazodó, mértéktartó nagyságú legyen, az adott település/partszakasz területén megőrizve a természetes partszakaszok kialakult rendszerét.
- Látványvédelem, a rálátás szempontjainak érvényesítése a kikötő megjelenésében: a partról a Balaton nyílt vízfelületére, valamint a Balatont övező magasabb kilátópontokról. Arányos, mértéktartó, a Balaton víztestébe a nádasok és a természetes part vonalát nem megbontó mélységgel benyúló kialakítás/nagyságrend alkalmazása. A tájkép változásának bemutatása légifotó és fényképek segítségével, fotomontázs formájában történjen.

- A Btv. rendelkezése szerinti helyeken kedvezőbb a belső öblözetes kikötők létesítését kell előnyben részesíteni a víztestbe nyúló kőmólók helyett.
- A kikötői létesítmények kialakítása mérnökbiológiai módszerekkel és növényzettel történjen, a lehetőség szerinti minimális kőfelületek alkalmazásával.
- A kikötők megvalósítása során fokozott figyelmet kell fordítani arra, hogy a kivitelezés a költési időszakon kívüli időszakban történjen, ezáltal biztosítva a környező nádas területeken élő védett és fokozottan védett madárfajok számára a sikeres költés lehetőségét.
- A nádas területek védelmére a kikötő széleinél a vízben esetlegesen szükséges lehatárolás, mely pl. a nádas védelmét szolgálja: beton vagy fém szádfalak helyett természetes anyagú megoldással, fa cölöpsor alkalmazásával készüljön.
- A Balaton partja sok helyen kiépített, kőszórásokkal védett. Adott esetben egy kikötő létesítése, bővítése során az ide kerülő kőszórás nem jelent új élőhelyi elemet a térségben. A kőszórások élőhelyek aránya viszont növekszik. Az ezeken megtelepedő fajok többsége inváziós természetű (vándorkagyló - *Dreissena polymorpha*, tegzes bolharák - *Corophium curvispinum*). Ezek ökológiai és természetvédelmi megítélése nem kedvező, mivel a hazai őshonos fajokkal konkurálnak.
- A kikötők tervezése során az áramlásviszonyok megváltoztatása, pangó vizes állapot kialakulása elkerülendő.

Víziállásokkal, stégekkel kapcsolatos problémák:

- A parti bejáróval, vagy anélkül a mederben létesített víziállások, mint ideiglenes létesítmény eltávolításának hiánya.
- A nádasoktól nem megfelelő távolságban történő kivitelezés.
- Nincs kialakítva egy egységes rendszer a stégek elhelyezkedéséről, számáról az egész Balatonra vonatkoztatva (pl. hány méterenként lehet stég).
- Számos engedély nélküli, illegális bejáró bontja meg jelenleg is a nádas egységét.
- A vízpart-rehabilitációs TNM rendeletek településenként egyértelműen rendelkeznek a partvonal pontos helyéről, az elbontandó engedély nélkül létesített bejárók felszámolásáról, amely témában nem történt érdemi előrelépés.

Javasolt intézkedések:

- Víziállás csak a nádas teljes mértékű megőrzésével létesíthető, minimum 2 m távolság elhagyásával és a vonatkozó jogszabályok teljes betartásával.
- Nádason keresztül vezető, szárazulattal összekötött víziállás az élőhely fragmentálódásához vezet, ezért nem támogatható.
- Nádas területén belül, függetlenül attól, hogy milyen típusú, védelmi státuszú a nádas, természetvédelmi szempontból nem támogatható sem a víziállás, sem annak bejárójának elhelyezése, fennmaradása.
- Javasolt települési szinten a víziállások maximális sűrűségére, az elhelyezésükre szolgáló partszakasz kijelölésére, az egyes létesítmények típus kialakítására (anyag, szín, méret) vonatkozó előírások és megoldások kidolgozása, érvényesítése.
- Az illegális bejárók, víziállások elbontása, újak létesítésének megakadályozása kellő mértékű ellenőrzés biztosításával.

- A víziállás védelmére olyan módszert (pl. bármilyen hálóval történő lefedés, leborítás) alkalmazni, amely védett állatok (főként madarak) élettevékenységét, életét veszélyezteti, alkalmazni tilos.
- A víziállások ideiglenes jelleggel (fagymentes időszakban) helyezhetők el. A kihelyezés műveletei során sem lehetséges az érintett nádas szakaszok ideiglenes igénybevétele sem.
- A víziállások konkrét helyének (GPS) adatai megadandók.

A fürdőházakkal, a kikötőhöz és a strandhoz kapcsolódó építményekkel kapcsolatos problémák:

- A korábban megévő fürdőházak esetében a méret, a forma, az arculati adottság szerinti igényes felújítás hiánya.
- A kikötők építményeinek mértéktartó épülettömeggel, a vízfelületről és a partról is (beleértve a kilátópontokat is) esztétikus megjelenéssel való tervezés folyamatos betartása.
- A tó felületét érintő rekreációs vízhasználati létesítmények (pl. strandok vízi csúszdái, vízisí pályák) tervezésének és kivitelezésének látványt és tájképet figyelembe vevő tervezési hiányosságok.

Javasolt intézkedések:

- A látványvédelem elsődlegességének érvényesítése és csak a korábbi fürdőházak és kikötői építmények felújítása történjen – különös gondossággal az épületek stílusát, méretét, színét, tájképi megjelenését illetően, a harmonikus illeszkedés maximális biztosításával.
- Külön figyelemmel tervezendő és létesítendő a fenti épületekhez kapcsolódó infrastruktúra és a szükséges megvilágítások.
- A víz mellett/felett létesített berendezések, üdülést szolgáló egyéb installációk a rendeltetésüknek megfelelő építési övezetben, esztétikus módon, lehetőség szerint legalább részben takart helyen létesüljenek.
- A mederszakasz kotrása és az abból származó zagy eltávolítása természetvédelmi szempontból csak ősszel végezhető.
- A tervezett mederkotrás nádas területet nem érinthet.
- A kőszórások felújítása, amennyiben csak a már meglévő kőszórás területére korlátozódik, természetvédelmi szempontból káros hatást nem fejt ki a jelenlegi állapothoz képest. Amennyiben megoldható, javasoljuk ennek felújítása során is az őszi-téli időszakot. A strand partvédelmi művéből néhány méteres szakasz lidósítása a Balatonból származó szürke homok feltöltésével számottevő természetvédelmi kockázattal nem jár.

Turizmus, rekreáció, sport

A Balaton térségének fő vonzereje a víz és a természeti környezet, ezért ezek megóvása kiemelten fontos a térség fejlesztése során. Mindenképpen biztosítani kell a víz minőségi, mennyiségi stabilitását, valamint a természet és a környezet védelmét.

A Balaton fő jellemzője napjainkban is a rövid szezonú (6-8 hét), vízparti fürdőzésre alapozott turizmus. Ez jelentősen érinti a Balaton Natura 2000 területet, amelyet mindenképpen figyelembe kell venni a turisztikai fejlesztések esetében is.

Javasolt intézkedések:

- A strandok fenntartása, fejlesztése során meg kell óvni a természetes partszakaszokat, a természetes parti vegetációt.
- A meglévő strandok egységes minőségi normák alapján történő fejlesztése, esztétikus felújítása, a vízparti szolgáltatások fejlesztése és az akadálymentesítés támogatható.
- Fokozatosan minden strand és kikötő esetében meg kell követelni a nemzetközi normák (pl. Kék Zászló) betartása is.
- Nem szabad minden strandot magas szintű kiépítettségre (attrakciók, szolgáltatások sokszínűsége) fejleszteni, fontos a „vadregényes”, lúdós partszakasz megőrzése, kialakítása.
- A strandüzemeltetés során mindenkor biztosítani kell a környezetvédelmi és egészségügyi előírásokat.
- Az éghajlatváltozási előrejelzések 2025-ig 1.0-1.4°C hőmérséklet emelkedést mutatnak. Fel kell készülni a strandterületek iránti igény növekedésére, amely azonban nem mehet a Natura 2000 terület, a természeti értékek rovására.
- A vízi turizmus, a vitorlaskikötők fejlesztése csak a valós igényeknek megfelelően történhet. Nem lehet cél, hogy a Balatonon nagymértékben növekedjen a vízi járművek (pl. vitorlások) száma. Itt is inkább a minőségi fejlesztésekre kell hagyatkozni, figyelembe véve a változó klimatikus viszonyokat is.
- Fontos a vitorlázás fejlesztésének elősegítése a meglévő kikötők bővítésével és esetlegesen új kikötők létesítésével, de nem meglévő természetes partszakaszokat és nádasokat veszélyeztető módon.
- A horgászturizmus fejlesztése során figyelembe kell venni, hogy a Balaton nem tekinthető hagyományos értelemben vett horgásztónak, így a vízminőség, a természeti környezet figyelembe vétele az elsődleges. A horgászat infrastruktúra feltételeinek megteremtése és fejlesztése (pl. a csónakkikötők és a kiszolgáló létesítmények fejlesztése, esetlegesen újak építése) minden esetben a természeti értékek megtartásával történhet.
- A vonatkozó jogszabályok alapján el kell érni, hogy a balatoni nádasokban, a parti zónában ne történhessen illegális vitorlás és csónak lekotás.
- Továbbra sem kívánatos a nád irtása a horgászat érdekében, és a nádasban vízi közlekedési eszközök lekotó- és beálló-helyének létesítése.
- A Balaton parti esetleges ökoturisztikai fejlesztéseknél (pl. kilátó, esetleg tanösvény) is figyelembe kell venni a Natura 2000 terület elsődleges célját és a természetvédelmi érdekeket.
- A turisztikai elvárások miatt elvégzett szúnyoggyérítések során figyelembe kell venni a természetvédelmi érdekeket, pl. gyérítés-mentes helyek kijelölése, szelektív szerek alkalmazása, biológiai gyérítés erősítése.

Közlekedés

A Natura 2000 területet érintően csak a vízi közlekedéssel kell foglalkozni, mivel egyéb közlekedési lehetőség csak a területen kívül van. A balatoni hajózás az idegenforgalmi szezonban turisztikai célokat is szolgál, míg a személyhajózás szempontjából a leggyorsabb közlekedési eszköz a Balaton északi és déli partja között. A Szántód-rév - Tihany-rév közötti kompjárat gyakorlatilag 10-11 hónapon keresztül a Balaton közúti hídja, amely nemcsak a két part közötti turista gépjármű átkelést biztosítja, hanem a két part közötti napi közlekedési feladatokat is megoldja ezen időszak alatt. Elvárások:

- A közösségi vízi közlekedésnek az EU vízi-közlekedés irányítására és biztonságos lebonyolítására vonatkozó követelményrendszerének meg kell felelnie (pl. jelző- és szabályozó berendezések műszaki állaga, mederviszonyokat tükröző alaptérképek negyedévenkénti felmérése).

- A vízben használt mindenféle közlekedési eszköznek a legmagasabb környezetvédelmi elvárásoknak meg kell tudni felelnie.
- A Balatonon a jelenlegi szabályozást (2000. évi XLII tv.) felülíró módon nem lehet robbanómotoros közlekedési és sportolási eszközöket igénybe venni.
- A balatoni vízi közlekedés fejlesztésekor figyelembe kell venni a fejlesztendő területen kívül is (pl. rávezető utak kapacitása) a természetvédelmi érdekeket.

Gazdálkodáshoz köthető kezelési javaslatok kezelési egységenként

Kezelési egységek

A Balaton Natura 2000 területet 4 kezelési egységre (KE) osztottuk. Ennek alapját a terület ÁNÉR térképe, illetve nádas-minősítési térképe adta. A KE-k esetében két fő típus van: maga a víztér, illetve a valamilyen vegetációval fedett víztér és szárazföld. A „nádassal” fedett részek lehetnek a Balaton jogi mederhatárán belül és kívül is. A szárazföldi terület nagyon mozaikos, változatos, de sokszor nagyon keskeny vagy hiányzik is. Ennek egy jelentős része természetes vagy természetközeli állapotú, de vannak antropogén hatás alatt álló vagy erősen degradálódott részek is. A KE-k konkrét leírása, meghatározása az egyes egységek bemutatásánál található. A KE-ket térképen is ábrázoltuk. A KE határai nem követik a földhivatali ingatlanhatárokat, ezért ezek megadása helyrajzi szám (hrs.) alapon nem lehetséges.

KE1

Kezelési egység meghatározása:

Nyílt vízi kezelési egység: A Balaton jogi mederhatárán belül található, alapvetően vízi makrofitonnal nem borított (kivéve hínarasok, kisebb kiterjedésű és nem minősített nádasok) vízterek függetlenül azok mélységétől, beleértve a strandok, kikötők, csónakkikötők víztereit, de nem beleértve a KE-2 víztereit.

Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Natura 2000 élőhely: 3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja

Érintett Á-NÉR élőhely: Ac – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete, OG – Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszappnövényzet, U9 – Állóvizek

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Vadgazdálkodás:

- A vadgazdálkodás, vadászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, amely a vadon élő vadászható vadfajok biológiai sokfélesége alapozott fenntartását jelenti.

- Az egész Balaton Ramsari Terület, ezért a vízivad vadászata tilos.

Halgazdálkodás:

A halgazdálkodás, halászat és horgászat során biztosítani kell a természet védelméhez fűződő érdekek érvényesülését, a fenntartható használatot, amely a vadon élő halászható (horgászható) halfajok biológiai sokféleségre alapozott fenntartását jelenti.

Környezeti feltételek biztosítása, a természetes folyamatok erősítése:

- A balatoni balinállomány fennmaradásában a befolyókon kialakítható erősebb áramlású, kemény aljzatú ívó helyek fontos szerepet tölthetnek be.
- Balatonon megfontolandó lehet újabb fogassüllő ívó helyek létesítése (ill. a meglévő mesterséges szaporodó helyek felújítása).
- Az idegenhonos halak csalihalként történő használatát és árusítását szintén tiltani kell, hiszen egyes kisebb testű halfajok esetében a terjedésnek csaliként történő használatuk egy jelentős tényezője lehet.

A természetes szaporodást elősegítő kíméleti elvek:

- A fajlagos tilalmi idők a legtöbb halfaj esetében jelenleg megfelelően vannak kijelölve (halászatról és horgászatról szóló törvény), azok lefedik a Balatonban jellemző ívási időszakokat, kivéve: A kőszüllő március 1.-től június 30.-ig tartó, az országos szabályozásnál szigorúbb, fogási tilalmát a balatoni állomány drasztikus lecsökkenése mellett az is indokolja, hogy az ívás gyakran ténylegesen júniusra is áthúzódhat. A harcra hatékony „karbantartója” a halállománynak, ugyanakkor értékes horgászhal is, ezért indokolt lenne, hogy idősebb példányai számára is biztosítsuk nagyobb természetes vizeinkben, így a Balaton vízrendszerében is a szaporodás idejére a teljes védelmet.
- Jelen állás szerint az érvényes mennyiségi korlátozások a legtöbb halfaj esetében megfelelőek. De tekintettel a balin fogási adataira (csökkenő tendencia) és a kőszüllő állomány kedvezőtlen helyzetére a fogható mennyiséget 1 db-ra kellene csökkenteni, sőt esetlegesen a balin telepítésére is szükséges felkészülni. Javasolt ugyanakkor, hogy az idegenhonos halfajok közül a busa, az amur, az ezüstkárász, a törpeharcsa és a naphal ne essen a mennyiségi korlátozás hatálya alá és megfontolandó e fajokra a visszaengedés tilalmának bevezetése is.
- A Balaton halállományának védelme és nyugodtabb szaporodása érdekében a tavaszi általános tilalmat indokolt újra bevezetni az április 20. és május 20. közötti időszakra vonatkozóan. (Ennek enyhébb változata lehet, hogy az erősen módosított partszakaszokon, ahol a halak ívása amúgy se vezet számottevő sikerre a parti horgászat lehetősége ekkor is megmarad.)
- A szaporodás szempontjából különösen értékes partszakaszokon (pl. Zala-torkolat környéke, Szigligeti-öböl befolyókat befogadó szakasza, Sajkodi-öböl) pedig a horgászatot és a csónakázást március 1. és június 15. között teljesen meg kellene tiltani.

Haltelepítések

- A Balatonba jelenleg ponty, fogassüllő, csuka, balin, compó és aranykárász telepítése indokolt. Középtávon pedig esedékessé válhat a menyhal és a réti csík visszatelepítésének megkísérlése is.
- A telepítésre kerülő halaknak fajtisztának kell lenniük.
- Semmiképpen sem kerülhet a kihelyezendő halak közé más halfaj.

- Garantálni kell az egyöntetű, hibridmentes állományt. Így pl., nem megengedhető aranykárász telepítése ezüstkárással szennyezett tógazdaságokból.
- A telepítésre kerülő halak genetikai készlete fontos szempont. Ideális esetben a telepítésre kerülő állomány az adott vízterületről származó természetes anyaállományoktól kell, hogy származzon. Az anyaállománynak kellően népesnek és rendszeresen megújulónak kell lennie. Mindez elengedhetetlen a természetes halállományok genetikai diverzitásának megőrzéséhez. Nem elfogadható, hogy a természetes vizeinkbe erősen szelektált, csekély genetikai diverzitású (lényegében beltenyésztett) gazdasági fajták nagyszámú utódait helyezzük ki. Jelenleg a Balatonba kerülő fogassüllő és compó a tó és vízgyűjtőjének természetes állományainak leszármazottai. Ehhez a jövőben is ragaszkodni kell.
- Középtávon el kell érni, hogy a Balatonba kihelyezésre kerülő pontyok szintén kizárólag a Balaton és a Kis-Balaton természetes vad állományainak utódai legyenek. Hiszen, ezen állományok genetikai készlete az adott élettér körülményeihez szelektálódott, vagyis a legjobb túlélést és természetes szaporulatot tőlük várhatjuk.

Állományszabályzó halászat

- Az állományszabályzó halászat legfontosabb feladata jelenleg a busa és az angolna állományának visszaszorítása. Amíg e fajok állományai jelentősen csökkenthetők addig az így felszabaduló táplálékkészlet biztosíthatja az őshonos halfajok térnyerését.
- Az előzőekben javasolt élőhely rehabilitáció keretében már elkészült, illetve megépítendő hallépcsők lehetőséget nyújthatnak az ezüstkárász szelektív kifogására is a faj tömeges vándorlási hajlamát kihasználva. Ezt a lehetőséget ki kell aknázni.

Fontos, hogy az előbbieken meghatározottak és az idegen halfajok visszaszorítására tett kísérletek csak akkor vezethetnek komoly eredményre, ha az ilyen fajok további bejutását a Balaton vízrendszerébe a halastavak felől megakadályozzuk.

- A Balatonba és vízgyűjtő területére a továbbiakban nem őshonos halfaj és egyéb idegenhonos élőlény betelepítését és „véletlen” bejutását véglegesen meg kell akadályozni. Minden olyan tórendszerben mellőzni kell a tájidegen fajokat, amelyeknél a tótól a Balatonig vezető befolyókban e halak fiatal egyedeit megtalálni. Ennek értelmében az idegenhonos halfajok elleni védekezés részeként a telepítések korlátozását, tilalmát fontos a vízrendszer halastavaira is kiterjeszteni.
- Idegenhonos halfajok tartása a Balaton vízgyűjtőjén létesített haltermelő egységekben csak ott lehet elfogadható, ahol kétséget kizáróan biztosított, hogy onnan halak a természetes vizekbe nem juthatnak ki. Idegenhonos halfajok tartásakor még ilyen esetben is szorgalmazandó a steril állományok (pl., triploid) alkalmazása.

Vízgazdálkodás (VKI alapján)

- Illegális partvédművek visszabontása – A Balaton a D-i parton tovább építi természetes partvonalát, a kifutó partot. A korábban megépített partvédművek esetenként 50-100 m-re a jelenlegi parttól a szárazulat irányában található meg. Elbontásukkal kialakítható a természetes kifutópart, amelyen nádashoz csatlakozó magassásos, vagy mocsárrét telepedhet meg.
- Illegális vízi építmények – Horgászat, csónakkikötés, napozás, fürdőzés, vízisport céljából különféle építmények található meg a nádas előtt, vagy a nádasban. A fennmaradási engedéllyel nem rendelkező építmények elbontása kívánatos.

A területet érintő minden beavatkozás, beruházás esetében figyelembe kell venni a VKI dokumentumok által meghatározott előírásokat, és a Natura 2000 területekkel kapcsolatos szabályozás elemeit.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelező érvényű előírásokat a jogszabályok és a jogi szabályozás egyéb eszközei (pl. hatósági határozat) rögzítik. A Balaton esetében ezek alapvetően (nem teljes körűen) az 1.7.8. és 1.7.9. fejezetben kerülnek felsorolásra.

Halgazdálkodás:

- A halászható halfajok halászata és horgászata csak olyan mértékű lehet, amely a faj természetes állományának sokféleségét, fennmaradását nem veszélyezteti.
- Tilos a nem őshonos halfajok természetes vagy természetközeli vizekbe telepítése, továbbá halgazdasági célú halastavakból az ilyen halfajok más élővizekbe való juttatása.

Vízgazdálkodás:

A természetes és természetközeli állapotú vizes élőhelyen, a természeti értékek fennmaradásához, a természeti rendszerek megóvásához, fenntartásához szükséges vízmennyiséget (ökológiai vízmennyiség) mesterséges beavatkozással elvonni nem lehet. Gondoskodni kell a védett növény- és állatfajok, társulások fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek között a vízháztartás megőrzéséről.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Halgazdálkodás

V19 Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos.

Vízgazdálkodás

V09 Felszíni vizekből történő öntözés csak az illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok

Ebben a KE-ben nem tervezett élőhelyrekonstrukció.

KE2

Kezelési egység meghatározása: I-V. minősítési osztályú nádasok , beleértve a bennük lévő kisebb víztereket is. Ennek értelmezését a „Balaton és a parti zóna védelméről, valamint az ezeken folytatott nádgazdálkodás szabályairól” szóló 22/1998. (II.13.) Korm. rendelet adja meg:

„a) a Balaton medrében, a jogi partvonalon belül található nádasokra;

b) a Balaton jogi partvonala, valamint a Balatont körülvevő vasúti töltés - Badacsonytördemic és Balatonederics között a 71-es számú, valamint Keszthely és Balatonberény között a 71-es és a 7119-es számú közút (az ún. parti út), Balatonkenese és Siófok között a 70-es és 71-es műutak - által határolt földterületek nádasaira.

E rendelet alkalmazásában

b) nádas: az ingatlan-nyilvántartásban szereplő művelési ágra tekintet nélkül minden földterület, amelyen nád-, sás-, káka-, valamint kísérőfajokból álló olyan növényzet található, amelynek meghatározó fajai időszakosan, vagy állandó jelleggel a vízzel borított területen találhatóak, beleértve az e területekhez szervesen kapcsolódó száraz területek fenti fajokkal borított részét is.”

Az idézett jogszabályi részek bemutatják, hogy a Balaton esetében mely földrajzi helyen kell értelmezni a nádasokat, illetve leírja, hogy a „nádas” alatt nem csak a nád növényvel borított területet kell érteni.

Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Natura 2000 élőhely: 3150 Eutróf sekély tavak és holtmedrek hínárja

Érintett Á-NÉR élőhely: Ac – Álló- és lassan áramló vizek hínárnövényzete, B1a – Nem tőzegképző nádasok, gyékényesek és tavikákások, B1b – Úszólápok, tőzeges nádasok és télisásosok, B2 – Harmatkásás, békabuzogányos, pántlikafüves mocsári-vízparti növényzet, B3 – Vízpárti virágkákás, csetkákás, vízi hídörös, mételykórós mocsarak, J1a – Fűzlápok, U8 – Folyóvizek, U9 – Állóvizek

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Vizes élőhelyen folytatott gazdálkodás

- Folyamatos vízellátás lehetőség szerinti biztosítása, vízmegtartás az állandó, ill. időszakos vízborítást igénylő élőhelyeken.

Nádgazdálkodás

Az ötévenkénti nádas minősítés során ki kell jelölni azokat a nádas szakaszokat, melyek esetén a nádas megerősítése az elsődleges cél.

A nádasokban az inváziós és nitrofil gyom-, cserje- és fajok terjeszkedésének kontrollja, visszaszorítása.

A Balatonon a nádasok tekintetében (szegély típusú és öblözeti típusú szakaszok együtt) legalább négy évre előre meg kell tervezni a vágásforgót az egész tó szintjén.

- Minden évben vágható területek: Legális strandok partján és annak két végén 30-30m sávban a partra merőlegesen a nyílt vízig. Legális csónakkikötők bejárói mentén 30-30m a nyílt vízig. Sétányok menti nádasok: egyedi megbeszélés és kijelölés alapján a személyes egyeztetés szerint. A nádas minősítés során kijelölt szakaszokon, ahol a nádas megerősítése, felújítása az elsődleges cél.
- Rotációs rend szerint vágható területek: Kijelölt, természetközeli állapotú öblözetek nádasai
- Szakaszolás szerint vágható területek: Kijelölt, szakaszolt keskeny, szegélynádasok

Alacsony vízállás esetén is meg kell tartani a vágásforgót. Az öblözetek nádasainak vágásforgó kialakítása során meg kell tervezni a jéggel fedett és a jégmentes állapotra is a vágásforgót. Jégmentes időszakban csak a szárazulati szakaszok jöhetnek szóba. Amennyiben a szárazulatot az egyik évben learatták és jéggel borított téli időszak következik, mindenképpen a jéggel borított esetre vonatkozó vágásterv szerint kell eljárni.

- A nádvágás alól kivett területek: Kijelölt, természetközeli állapotú öblözetek nádasai. Jelenleg egyetlen ilyen terület van, a Bozsai-öböl.

Öblözetek természetközeli nádasainak kezelése

- vágásforgó kialakítása: legalább négy szegmensre kell osztani
- a nyílt víz felől 20m-es sávban aratatlan nádat kell hagyni

Keskeny, természetközeli nádasok kezelése

- szakaszolási rend szerint kell vágni
- az 50m-nél szélesebb nádas szakaszokon a nyílt víz felől 20m-es sávban aratatlan nádat kell hagyni.

Általános előírások:

- Az aratási területek kijelölésekor figyelembe kell venni a természetvédelmi érdekeket szolgáló vágásforgót és szakaszolási rendet.
- Az erre kijelölt szakaszokon a levágott nádasok nyílt víz felőli szegélyében 20-30 méteres avas nádsávot kell hagyni.
- A védett természeti területeken való tartózkodáskor, a nádaratás során mindenkor figyelembe kell venni a természetvédelem érdekeit.
- A nádat aratni tárgyévben csak 2009. december 1. és 2009. december 31. között, valamint 2010. január 1. és 2010. február 15. között lehet, de a nádaratás befejezésének időpontját mindenkor a hajtásmegindulás és a jégviszonyok együttes figyelembevételével kell meghatározni.
- A nádaratást a nád rhizomájának, illetve új hajtásainak károsítása nélkül kell végezni. 20 cm-nél nagyobb vízmélység esetén a nádas területek aratása és vágása csak jégről történhet. A víz szintje alatt az aratás tilos.
- A nádaratás során a kisméretű és a kézi erővel történő aratás mellett alkalmazhatóak nagy gépek is (szejga), de csak a szárazulat felőli, maximum 20cm-es vízborítású területeken. Nagygépekkel történő nádaratás során a levágott náddal megrakott gép két szállítmányt nem mozgathat ugyanazon a nyomvonalon, továbbá aratatlan, avas nádassal borított területen.
- A nádvágás során hibás, olaját csöpögtető géppel dolgozni tilos. Abban az esetben, ha olajkifolyás történik, annak felszámolását az aratást végző szervezet köteles megoldani. A meghibásodott gépet a munkáltató köteles kivonni a munkából. Kerülni kell a nád kihordásakor a szállítógépek azonos nyomon közlekedését.
- Náddepókat és feldolgozó helyeket nádas területeken kialakítani nem lehet. Előnyben kell részesíteni a depóniák létesítésekor a közterületeket.
- A náddepók helyének kijelölése csak a területileg illetékes természetvédelmi őrrrel együtt történhet.
- A megtermelt nádat - a náddepók kivételével - legkésőbb 2010. március 15-ig ki kell szállítani. A náddepóból a nádat és a hulladékot 2010. április 15-ig el kell távolítani.
- Nádast és más vízinövényzetet lábon égetni tilos. Ez alól csak külön eljárás során kérhető felmentés.
- A területen lévő fűzfoltok körül 5 m-es sávban meg kell hagyni a tavalyi nádat.
- A munkálatok megkezdése előtt legalább három nappal értesíteni kell a területileg illetékes természetvédelmi őrt.

- A legálisan működtetett horgászsónak kikötők közvetlen környékének nádaratási kérelmei kapcsán a bejárók jobb és bal oldalán 30-30 méteres sávban az avas nád levágható.

Vadgazdálkodás

- Vízivad vadászata tilos.
- Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása tilos.

Halgazdálkodás

Környezeti feltételek biztosítása, a természetes folyamatok erősítése:

- A parti zóna legfontosabb növénytakasúlasai a nádasok, amelyeknek a halak szaporodása és a tó anyagforgalmát illetően nagyon jelentős szerepe van.
- Szigorúan meg kell gátolni (nem csak tiltani) minden olyan beavatkozást (a parti nádas partfelőli feltöltésével, strandok, kikötők, stégek építése a nádasok kiirtásával), amely a nádasok további leromlásához vezet.

A természetes szaporodást elősegítő kíméleti elvek:

- A szaporodás szempontjából különösen értékes partszakaszokon (pl. Zala-torkolat környéke, Szigligeti-öböl befolyókat befogadó szakasza, Sajkodi-öböl) pedig a horgászatot és a csónakázást március 1. és június 15. között teljesen meg kellene tiltani.

Vízgazdálkodás

- .
- Balatoni kotrásiszap elhelyezése kizárólag nádason kívül történhet, a korábban nádasokban kialakított iszapdepók rehabilitációját el kell kezdeni.
- Új, szilárd partvédőmű kialakítása nem ajánlott. Lehetőség szerint a vízi létesítmények kialakítását kerülni kell. Környezeti/ökológiai szempontok érvényesítése a kikötők ki- és átalakítása és működtetése során.
- A Balatonból és északi vízgyűjtő vízfolyásaiból további jelentős vízhasználatok a jövőben sem engedélyezhetők.

A területet érintő minden beavatkozás, beruházás esetében figyelembe kell venni a VKI dokumentumok által meghatározott előírásokat, és a Natura 2000 területekkel kapcsolatos szabályozás elemeit.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelező érvényű előírásokat a jogszabályok és a jogi szabályozás egyéb eszközei (pl. hatósági határozat) rögzítik. A Balaton esetében ezek alapvetően (nem teljes körűen) az 1.7.8. és 1.7.9. fejezetben kerülnek felsorolásra.

Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését, vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat.

Vizes élőhelyen folytatott gazdálkodás

- Gondoskodni kell a védett növény- és állatfajok, társulások fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek között a vízháztartás megőrzéséről.

Nádgazdálkodás

- Védett természeti és/vagy Natura 2000 területen a természetvédelmi hatóság engedélye kell a nád és más vízínövényzet égetéséhez, irtásához, aratásához.
- Nád telepítését, felújítását, nádas rekonstrukcióját a Balaton vízgyűjtőjéről származó szaporítóanyaggal kell végezni.
- A nádas osztályba sorolásától függetlenül, a vegetációs időszakon kívül – ha a jégviszonyok lehetővé teszik – minden évben a nádasterület vagy annak meghatározott részét le kell aratni, az aratás a természetvédelmi hatóság engedélyével történik.
- A nádas és más vízínövényzet égetése csak kivételesen, így különösen növény-egészségügyi és természetvédelmi okból – a biztonsági, környezet- és természetvédelmi rendszabályok betartásával – engedélyezhető.
- A IV. és V. osztályú nádasok megtartásáról, illetve ahol ez lehetséges, a helyreállításáról gondoskodni kell.
- Természetvédelmi indokból – a természetvédelmi hatóság helykijelölése szerint – megfelelő nagyságú, 1–3 éves (avas) nádasokat kell hagyni, amelyek csak vágásforgószerűen arathatók.

Vízgazdálkodás

- A vízfolyások és tavak természetes és természetközeli állapotú partjait – a vizes élőhelyek védelme érdekében – meg kell őrizni.
- A vízépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.
- A tómederhez kapcsolódó élőhelyek védelme érdekében a tómederbe a nád gyökérszónáit kevésbé sértő, ideiglenes jellegű, csak az üdülési, illetve horgászhelyekben használatos műtárgy (pl. horgász- és napozóstep) helyezhető el.
- Az I–III. osztályú nádasban, illetve attól legalább 2 m-re, a környezeti kárelhárítás vagy az élet- és balesetvédelmi indokból szükséges beavatkozás, valamint az engedély nélkül létrehozott feltöltés és vízi állás visszabontásának eseteitől eltekintve, tilos minden olyan mechanikai beavatkozás (kotrás, feltöltés, építés, vízi állás-, csónakút-, horgász hely-létesítés), amely a nádas állományát, annak minőségét károsítja, illetőleg a nádas pusztulását eredményezheti.

- A védett természeti területen található nádasban osztályba sorolástól függetlenül, természetvédelmi kezelés kivételével – amelynek módját a természetvédelmi kezelési terv határozza meg – tilos a kotrás, valamint minden olyan tevékenység, amely a nádas állományát veszélyezteti, vagy károsítja.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Nádgazdálkodás

V41 A learatott nád vizes élőhelyről történő kiszállításának nyomvonalát a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kialakítani

V42 A nádaratás megkezdése előtt 48 órával a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot értesíteni kell .

V43 A nádaratás befejeztéről értesíteni kell a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságot.

V44 A hagyásfoltok kialakítását a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetve kell kijelölni.

V46 December 1. és február 15. között lehet nádaratást folytatni, a mindenkori időjárási és talajviszonyok figyelembe vételével.

V54 A területen nádgazdálkodást kell végezni.

V56 A nádaratás csak fagyott talajon végezhető.

V57 A betakarítás során a nád rizómájának megsértését kerülni kell.

V59 A nádaratást végzőnek, a nád aratásához, a rendelkezésére álló nádvágó gépek közül mindig a talaj és hidrológiai adottságainak megfelelő gépet kell használni.

Vadgazdálkodás

VA03 A területen szóró, vadetető, sózó létesítése tilos.

Halgazdálkodás

V19 Idegenhonos halfajok visszaszorítása kötelező, idegenhonos halfaj telepítése tilos.

Vízgazdálkodás

V09 Felszíni vizekből történő öntözés csak az illetékes hatóság engedélye alapján lehetséges.

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- Betöltések eltávolítása – Elsősorban a D-i parton, de helyenként az É-i parton is jellemző, hogy a nádas élőhelyeket szerves hulladékkal (ágyasedék, lenyírt fű, lomb, stb.) terhelik, nagy tömegű elhelyezéssel feltöltik. Folytatódik az építési törmelék elhelyezése is. Az ilyen jellegű betöltések azonnali felmérése szükséges, mielőbbi megszüntetésük kívánatos. A betöltések felszámolását, megszüntetését követően az eredeti vegetáció rehabilitációját elő kell segíteni. Korábbi, a mocsári növényzet által már birtokba vett betöltések esetében egyedileg vizsgálandó a szanálás kockázata.

- Nádasba besodort és „ottfelejtett” vízi járművek nádasból történő eltávolítása a kikötőkarójukkal együtt. Csónakok nádasban tárolását azonnal meg kell szüntetni, a továbbiakban a helyes tárolást ellenőrizni kell és be kell tartatni.
- Nádasba besodródott nagy méretű uszadékok (faoszlopok, fatörzsek, leszakadt nádzsombékok) eltávolításával a további hullámeróziót akadályozhatjuk meg.
- A nádas kezelése, aratása szempontjából veszélyes és a kezelést nehezíti minden nádasban maradt fa-, vagy fémkaró, csónakroncs, vagy korábbi horgászállás roncsa. Az el nem bomló anyagok eltávolítása feltétlenül kívánatos.
- A nádasok turzászónájában a nádtörmeléken, az elhalt növényi anyagon kívül kommunális hulladékok (pillepalack, sörös doboz, felfújható strandolási kellékek, stb.) halmozódnak fel. Nádaratás után, vagy azzal egy időben összegyűjthető (a további halmozódás megelőzésére)

KE3

Kezelési egység meghatározása: Főként természetes, természetközeli vegetációval fedett, nádasminősítés alatt nem álló (tehát KE2-n kívüli) területek

Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Natura 2000 élőhely: 6410 Kékperjés láprétek, 7210 Meszes lápok télisással (*Cladium mariscus*) és a *Caricion davilliana*e fajaiival, 7230 Mészkedvelő (meszes talajú) üde láp- és sásrétek

Érintett Á-NÉR élőhely: B4 – Lápi zsombékosok, zsombék-semlyék komplexek, B5 – Nem zsombékoló magassásrétek, BA – Fragmentális mocsári- és/vagy hínárnövényzet mozaikok álló és folyóvizek partjánál, D1 – Meszes láprétek, rétlápok (*Caricion davilliana*e), D2 – Kékperjés rétek, D34 – Mocsárrétek, E1 – Franciaperjés rétek, G2 – Mészkedvelő nyílt sziklagyeppek, H2 – Felnyíló, mészkedvelő lejtő- és törmelékgyeppek, H5b – Homoki sztyeprétek, OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek, OB – Jellegtelen üde gyeppek, OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyeppek, OD – Lágyszárú özőnfajok állományai, OF – Magaskórós ruderalis gyomnövényzet, OG – Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet, J1a – Fűzlápok, P2a – Üde és nedves cserjések, P2b – Galagonyás-kökényes-borókás száraz cserjések, M8 – Száraz-félszáraz erdő- és cserjés szegélyek, J2 – Láp- és mocsárerdők, J4 – Fűz-nyár ártéri erdők, J5 – Égerligetek, J6 – Keményfás ártéri erdők, M1 – Molyhos tölgyes bokorerdők, RA – Őshonos fajú facsoportok, faszorok, erdősávok, RB – Őshonos fajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők, RC – Őshonos fajú keményfás jellegtelen erdők, P1 – Őshonos fajú fiatalosok, S2 – Nemesnyárasok, P2c – Idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű-fajok uralta állományok, S6 – Nem őshonos fajok spontán állományai, U8 – Folyóvizek

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gyepgazdálkodás

- A gyepterületeken az inváziós és nitrofil gyom-, cserje- és fajok terjeszkedésének kontrollja, visszaszorítása.
- A kialakult tájhasználat csak a természeti értékek sérelme nélkül változtatható meg, a meglévő természetszerű művelési ágak (pl. gyep) megtartandók, művelési ág váltása csak intenzívebb művelésükből a természetszerű irányában engedélyezhető.

- Folyamatos vízellátás lehetőség szerinti biztosítása, vízmelegtartás az állandó, ill. időszakos vízborítást igénylő élőhelyeken.
- A láp- és mocsárréteken az inváziós és nitrofil gyom-, cserje- és fajok terjeszkedésének kontrollja, visszaszorítása.

Erdőgazdálkodás

- Természetkímélő erdőgazdálkodási gyakorlat (pl. idegenhonos fajok terjedésének megfékezése és visszaszorítása) megvalósítása.

Vadgazdálkodás

- Vízivad vadászata tilos.
- Vadgazdálkodási berendezések elhelyezése, vadföldek kialakítása a nemzeti park igazgatósággal egyeztetve.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelező érvényű előírásokat a jogszabályok és a jogi szabályozás egyéb eszközei (pl. hatósági határozat) rögzítik. A Balaton esetében ezek alapvetően (nem teljes körűen) az 1.7.8. és 1.7.9. fejezetben kerülnek felsorolásra.

Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését, vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat

Gyepgazdálkodás

- A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.
- A gyepterületeket legeltetéssel, illetve kaszálással kell hasznosítani.
- Gyepterületen csak szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltethető. A gyepterület túllegeltetése tilos.
- Tápanyag-utánpótlás csak a legelő állatok által elhullajtott ürületekből származhat, trágya kiszórása tilos.
- A terület legalább 5, legfeljebb 10%-át – beleértve a természetvédelmi érdekből hatósági határozattal elrendelt eseti korlátozással érintett földterületeket is – kaszálásonként változó helyen kaszátlanul kell hagyni.
- A belvíz gyepterületről történő elvezetése és a gyepterület öntözése tilos.
- Napnyugtától napkeltéig a gépi munkavégzés tilos.
- A természetvédelmi hatóság engedélye szükséges a nád irtásához, valamint az október 31. és április 23. között történő legeltetéshez.

- A kaszálást a kaszálandó terület középpontjából indulva vagy a táblaszél mellől, az ott élő állatok zárványterületre szorítása nélkül kell elvégezni. A kaszálás során vadriasztó lánc használata kötelező.
- Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
- A kaszálás tervezett időpontját a tevékenység megkezdése előtt a földhasználónak legalább öt munkanappal írásban be kell jelentenie a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóságnak.
- Gyepterületen a szálas takarmány tárolása a kaszálást követő 30 napon túl tilos.

Vizes élőhelyen végzett gazdálkodás

- A vízépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.
- Gondoskodni kell a védett növény- és állatfajok, társulások fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek között a vízháztartás megőrzéséről.

Erdőgazdálkodás

- Kerülni kell a teljes talaj-előkészítést és a vágásterületen az égetést.
- Erdőtelepítés kizárólag őshonos fafajokkal, természetkímélő módon és a termőhely típusra jellemző elegyarányoknak megfelelően végezhető.
- A fakitermelést vegetációs időszak alatt csak, természetvédelmi kezelési, növény-egészségügyi, erdővédelmi okból vagy havária helyzetben, a természetvédelmi hatóság engedélyével lehet végezni.

Vadgazdálkodás

- Vadgazdálkodási létesítmények, berendezések kialakításához a vadászati hatóság engedélye szükséges.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Gyepgazdálkodás

GY01 Felülvetés nem megengedett.

GY09 Fogasolás nem megengedett.

GY10 Tárcsázás nem megengedett.

GY11 Hengerezés nem megengedett.

GY12 Gyepszellőztetés nem megengedett.

GY13 Kiszántás nem megengedett.

Vizes élőhelyen folytatott gazdálkodás

V11 A vízi növényzet irtása nem engedélyezhető.

V29 A halastóra a működési területével a működési terület szerinti nemzeti park igazgatóság által jóváhagyott „madárriasztási tervet” kell készíteni és alkalmazni.

V35 Vízborítás és szint fenntartása, a területen mindennemű vízelvezetés tilos.

Erdőgazdálkodás

E03 A körzeti erdőtervezés során – a közösségi jelentőségű élőhelyek vagy fajok megőrzése érdekében – az erdőterület erre alkalmas erdőrészeiben a folyamatos erdőborítást biztosító átalakító, száraló vagy faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódra való áttérés.

E04 Közösségi jelentőségű élőhelyek és fajok populációinak, továbbá a természetes és természet szerű erdők 200 m-es körzetében idegenhonos fafajok telepítésének korlátozása.

E10 Meghatározott erdőrészekben az élőhelyek és fajok védelme érdekében teljes érintetlenség biztosítása az inváziós növényfajok eltávolítására vonatkozó tevékenység kivételével.

E15 A kijelölt területen az erdőneveléssel kapcsolatos erdőgazdálkodási tevékenység elhagyása (beleértve a közelítést és készletezést is).

E17 Az emberek testi épségét, közlekedést és épületeket nem veszélyeztető (az erdei élőhelyek fenntartását kiemelten szolgáló) lábon álló holtfák meghagyása.

E39 A mikroélőhelyek fenntartása.

E69 A környező gyepterületek védelme érdekében az erdészeti tájidegen fafajok alkotta állományok terjeszkedésének megakadályozása.

E87 Faanyagtermelést nem szolgáló üzemmód fenntartása.

Vadgazdálkodás

VA01 Szóró, szózó vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- Betöltések eltávolítása – Elsősorban a D-i parton, de helyenként az É-i parton is jellemző, hogy a nádas-sásos élőhelyeket szerves hulladékkal (ágyasedék, lenyírt fű, lomb, stb.) terhelik, nagy tömegű elhelyezéssel feltöltik. Folytatódik az építési törmelék elhelyezése is. Az ilyen jellegű betöltések azonnali felmérése szükséges, mielőbbi megszüntetésük kívánatos. A betöltések felszámolását, megszüntetését követően az eredeti vegetáció rehabilitációját elő kell segíteni. Korábbi, a mocsári növényzet által már birtokba vett betöltések esetében egyedileg vizsgálandó a szanálás kockázata.
- Az idegenhonos inváziós növényekkel fertőzött területeken vizsgálni kell ezek visszaszorításának lehetőségét, és az adekvát és szisztematikus kezeléssel (pl. tisztító kaszálás) ezek állományait csökkenteni kell.
- A part menti kemény aljzatú részeknek és a befolyók kemény aljzatú területeinek megtartása (ívóhely fenntartása).

KE4

Kezelési egység meghatározása: Kultúrterületek - Nagyrészt emberi tevékenység által létrejött, többé-kevésbé rendszeresen kezelt, nagyrészt telepített vagy ruderalis vegetációval, továbbá mesterséges, épített elemekkel fedett területek.

Kezelési egység megfeleltetése:

Érintett Natura 2000 élőhely: -

Érintett Á-NÉR élőhely: OA – Jellegtelen fátlan vizes élőhelyek, OB – Jellegtelen üde gyepek, OC – Jellegtelen száraz-félszáraz gyepek, OD – Lágyszárú özönfajok állományai, OF – Magaskórós ruderalis gyomnövényzet, OG – Taposott gyomnövényzet és ruderalis iszapnövényzet, RA – Őshonos fajú facsoportok, fasorok, erdősávok, RB – Őshonos fajú puhafás jellegtelen vagy pionír erdők, RC – Őshonos fajú keményfás jellegtelen erdők, P1 – Őshonos fajú fiatalosok, S2 – Nemesnyárasok, P2c – Idegenhonos cserje vagy japánkeserűfű-fajok uralta állományok, S6 – Nem őshonos fajok spontán állományai, T9 – Kiskertek, T10 – Fiatal parlag és ugar, U2 – Kertvárosok, szabadidős létesítmények, U3 – Falvak, falu jellegű külvárosok, U4 – Telephelyek, roncssterületek és hulladéklerakók, U5 – Meddőhányók, földdel befedett hulladéklerakók, U11 – Út- és vasúthálózat

Gazdálkodáshoz köthető általános kezelési javaslatok:

Gyepgazdálkodás

- A gyepterületeken az inváziós és nitrofil gyom-, cserje- és fajok terjeszkedésének kontrollja, visszaszorítása.

Vízgazdálkodás

- Új szilárd partvédmű kialakítása nem ajánlott.
- A balatoni vízpart rehabilitációs tervet végre kell hajtani.
- Környezeti/ökológiai szempontok érvényesítése a kikötők ki- és átalakítása és működtetése során.

Gazdálkodáshoz köthető, támogatási rendszerbe illeszthető kezelési előírás-javaslatok:

Kötelezően betartandó előírások:

A kötelező érvényű előírásokat a jogszabályok és a jogi szabályozás egyéb eszközei (pl. hatósági határozat) rögzítik. A Balaton esetében ezek alapvetően (nem teljes körűen) az 1.7.8. és 1.7.9. fejezetben kerülnek felsorolásra.

Olyan terv vagy beruházás elfogadása, illetőleg engedélyezése előtt, amely nem szolgálja közvetlenül valamely Natura 2000 terület természetvédelmi kezelését, vagy ahhoz nem feltétlenül szükséges, azonban valamely Natura 2000 területre akár önmagában, akár más tervvel vagy beruházással együtt hatással lehet, a terv kidolgozójának, illetőleg a beruházást engedélyező hatóságnak vizsgálnia kell a terv, illetve beruházás által várhatóan a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásokat

Gyepgazdálkodás

- Az inváziós és termőhely-idegen növényfajok megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással, ezen a technológián túl egyéb vegyszerhasználat tilos.
- A gazdálkodási tevékenység során a gyepfelszín maradandó károsítása tilos.

Vízgazdálkodás

- Gondoskodni kell a védett növény- és állatfajok, társulások fennmaradásához szükséges természeti feltételek, így többek között a talajviszonyok, vízháztartás megőrzéséről.
- A vízépítési munkálatok során a természetkímélő megoldásokat kell előnyben részesíteni.

Önkéntesen vállalható előírás-javaslatok:

Szántógazdálkodás

SZ43 Fás szárú és lágy szárú energetikai ültetvény telepítése tilos.

Vadgazdálkodás

VA01 Szóró, szózó, vagy etetőhely a működési terület szerinti nemzeti park igazgatósággal egyeztetett helyszínen alakítható ki.

Élőhelyrekonstrukciós és élőhelyfejlesztési javaslatok:

- Illegális betöltések eltávolítása – Elsősorban a D-i parton, de helyenként az É-i parton is jellemző, hogy a nádas-sásos élőhelyeket szerves hulladékkal (ágyasedék, lenyírt fű, lomb, stb.) terhelik, nagy tömegű elhelyezéssel feltöltik. Folytatódik az építési törmelék elhelyezése is. Az ilyen jellegű betöltések azonnali felmérése szükséges, mielőbbi megszüntetésük kívánatos. A betöltések felszámolását, megszüntetését követően az eredeti vegetáció rehabilitációját elő kell segíteni.
- Az idegenhonos inváziós növényekkel fertőzött területeken vizsgálni kell ezek visszaszorításának lehetőségét, és az adekvát és szisztematikus kezeléssel (pl. tisztító kaszálás) ezek állományait csökkenteni kell.

3.2.2. Élőhelyrekonstrukció és élőhelyfejlesztés

Víz Keretirányelv (VKI) hazai megvalósítása részeként készített, Balatonra is vonatkozó Vízyűjtő-gazdálkodási Terv alapján a Balatont és partját érintően az alábbi rekonstrukciós, rehabilitációs elveket kell figyelembe venni:

- A parti régió természeti állapota a fokozott antropogén hatások miatt leromlott.
- A Balaton vízpart rehabilitáció végrehajtásának elmaradása a kedvezőtlen áramlási viszonyok kialakulása és a szemét zugok fennmaradása következtében pl. a nádasok állapotának romlásán keresztül érezteti hatását.

- A kikötő fejlesztés gátolja a parti élővilág jó állapotának kialakulását.
- Új szilárd partvédőmű kialakítása nem ajánlott.

2015-ig megvalósuló intézkedések

- A partvédő műveket felül kell vizsgálni.
- További nádas és sásos területek felszámolásának megakadályozása a parti zonáció védelme érdekében.

2015 utáni feladatok

- A balatoni vízpart rehabilitációs terv végrehajtása.
- Partfalak és kikötők rekonstrukciója az ökológiai megoldások szélesebb körű alkalmazásával a fürdőzési igények figyelembevételével.
- A tápanyagterhelés további csökkentése az időszakos vízfolyások torkolati szakaszának rendezésével, ahol ez még nem történt meg. (Ennek lehet hatása a Balaton halfaunája szempontjából.)

3.2.3. Fajmegőrzési intézkedések

A jelölő fajok (és élőhelyek) megőrzésének alapvető kulcsa a Balatonnak, mint természetes sekélyvízű tónak a jó ökológiai állapotban való tartása és funkcionálása. Ez alapján nem határozunk meg a vízháztartással összefüggő előírásokat, hiszen alapként vesszük, hogy „a tóban van víz”.

Balin (*Aspius aspius*)

- A part menti kemény aljzatú részeknek és a befolyók kemény aljzatú területeinek megtartása (ívóhely fenntartása).
- A vonatkozó jogszabályi védelem és szabályozás fenntartása a túlzott állományhasznosítás ellen.

Garda (*Pelecus cultratus*)

- Horgászati-halászati terhelés fokozódásának megakadályozása.
- A busa (*Hypophthalmichthys* hibrid) állomány csökkentése a zooplankton állomány fenntartása érdekében.

Halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)

- Az angolna állomány további csökkentése.

Réti csík (*Misgurnus fossilis*)

Jelenleg nem kimutatható.

- Az angolna állomány további csökkentésével és csökkenésével, a faj számára még alkalmasnak tekinthető egyes északi part menti természetes partszakaszokra a visszatelepítés megkísérelhető.
- Elszórt állományok a tó befolyó vizeiből esetleg újból természetesen megtelepülhetnek.

Szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)

- A part menti, növényzettel benőtt természetes élőhelyek fenntartása.
- A befolyó vizek állapotának megőrzése, javítása.
- A szaporodást biztosító nagytestű kagylók (*Unio* és *Anodonta spp.*) állományának megőrzése.
- A parti zóna és a tóhoz egykoron kapcsolódott vizes élőhelyek helyreállítása.

Mocsári teknős (*Emys orbicularis*)

- Természetes és természetközeli parti részek fenntartása, beépítésének, feltöltésének, stb. megakadályozása.
- Ökológiai átjárók létesítése vonulási útvonalakon utak, vasutak alatt (pl. Balatonfűzfő).
- Ékszerteknős fajok elterjedésének ellenőrzése, egyedeik begyűjtése.

Barna rétihéja (*Circus aeruginosus*), fülemülesitke (*Acrocephalus melanopogon*)

- Mindkét faj egyértelműen az avas, több éve aratatlan nádas fészkelő madara. Esetükben a minimum 3 éve aratatlan avas foltokban bővelkedő nagyobb kiterjedésű gyékényes nádasok alkalmasak. Az optimális kezelés a hosszú vágásfordulójú (10 éves) kezelés, és a fragmentáció okozta szegélyhatások kiküszöbölése (illegális lejárók, folyosók, stégek, feltöltések felszámolása).
- Ahol ez nem lehetséges, törekedni kell a minél hosszabb vágásfordulóra, valamint a gazdaságilag kevésbé jelentős gyékény meghagyására.
- Mindkét faj kifejezetten korán érkezik, enyhébb teleken akár február legvégén, ezért a nádvágást legkésőbb február 15-ig, a nád depóniák használatát pedig március 1-ig be kell fejezni, nád depónia csak nádas területén kívül helyezhető el.

Pettyes vízcicsibe (*Porzana porzana*)

- A nádasok szegélyétől a nedves mocsárrétekig fészkelhet, kifejezetten a zsombék és magas sásosok jellemző madara. Nedvesebb években jellemző lehet ezen területeken a benádasodás, ezért itt ajánlott lehet a 2-3 évenkénti őszi tisztító kaszálás.

Vidra (*Lutra lutra*)

- Természetes és természetközeli parti részek fenntartása, beépítésének, feltöltésének, stb. megakadályozása.

Kisfészekű aszat (*Cirsium brachycephalum*)

- A parti élőhelyeinek (pl. magassásosok, szittyósok, zombéksásos) fenntartása, beépítésének, feltöltésének, stb. megakadályozása.

3.2.4. *Kutatás, monitorozás*

Jelenlegi vizsgálatok

MTA Ökológiai Kutatóközpont Balatoni Limnológiai Intézet kutatásai (vázlatosan)

- Az intézet több mint 8 évtizede foglalkozik a Balaton részletes vizsgálatával. A MTA intézményeként a balatoni professzionális kutatások letéményese. Az általuk végezz főbb kutatások témacsoportjai: Algológiai kutatások: Vizsgálják a fitoplankton (pico-, nano- és mikroplankton) a fitobentosz és perifiton állományok faji összetételének és dinamikájának tér- és időbeli változásait a Balatonban.
- Tápelemforgalmi vizsgálatok: A főbb tápelemek (szén, nitrogén és foszfor) forgalmát kutatja. A kutatások célja annak megállapítása, hogyan hat a tápanyagterhelés és a vízszint változása a tó vízminőségére.
- Zooplankton és élőbevonat vizsgálatok: Általános feladat a balatoni zooplankton és a bevonatlakó élővilág monitorozása a tó standard nyíltvízi és litorális mintavételi pontjain. Ez a tevékenység a gerinctelenek ökológiai szerepét sok évtizeddel visszamenőleg bemutató adatbázis folyamatosságát és bővülését hivatott biztosítani.
- Hal és bentosz vizsgálatok: A fő profil a Balaton és befolyó vizeinek halállományával, makroszkopikus gerinctelen faunájával és a köztük fennálló trofikus kapcsolatrendszerekkel kapcsolatos kutatások. Bioakusztika és biomanipulációs vizsgálatok: A fő kutatási terület a halállományok struktúrájának és mennyiségi viszonyainak hidroakusztikai (bioakusztika) módszerrel történő mérése eltérő kiterjedésű és trofitású sekély vízrendszerekben. A halgazdálkodást is érintő kutatási téma célja megalapozni az un. ökológiai rehabilitációt.

Nemzeti Biodiverzitás-monitorzó Rendszer (NBmR)

- Keretei között egy tihanyi mintaterületen háromévente sor kerül egy 50 X 50 méteres mintaterületen a nádas-társulás felmérésére. Ez a mintaterület is a Natura 2000 egységben található.
- A Rendszerben a III. projekt „Magyarország élőhelyei” címmel fut. Ennek célja az élővilág állapotváltozásának táj szintű monitorozása. A Balaton területét kis mértékben két db 5 X 5 km-es térképezési négyzet (quadrát) érinti: Tihanyi-félsziget (térképezve: 2000-2001, 2009), Fonyódliget-Ordacsehi (térképezve: 2003). A térképezést a módszertanban előírt rendszerességgel folytatni kell

Balatoni nádasminősítés

A Balaton és a parti zóna védelméről, valamint az ezeken folytatott nádgazdálkodás szabályairól szóló 22/1998. Kormányrendelet értelmében 5 évente kell felülvizsgálni a Balatonon a nádasok minősítési kategóriákba sorolását. A mostani időszakot (2010/2011.) megelőzően a 1998/1999., 2003/2004. években került sor legutoljára a vizsgálatokra.

A programok során az érintett területről ortokorrigált légifotósorozat készült. Ezt követően megtörtént a terepi munkafázis (terepi adatfelvételezés). A végeredmény a különféle nádas-kategóriák lehatárolására, a leíró adatbázis feltöltése volt, majd az eredmények véglegesítésére, a papírtérképek nyomtatása. Ezen adatok alapján aztán a természetvédelmi hatóságok határozatban kihirdették a nádas-minősítés eredményeit.

Madárszinkron

A Balatonon és hét kisebb Balaton-közeli tavon, tórendszeren szinkron vízimadár számlálásokra kerül sor. A szeptembertől májusig terjedő vonulási és a telelési időszakban havonta kétszer, kéthetes periódusokban a partról számlálnak a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság munkatársai. A júniustól augusztusig terjedő intervallumban havonta csak egyszer, a hónap közepén. A szinkron számlálások időpontjában a kora reggeli óráktól kezdve kora délutánig járják be a kijelölt szakaszokat, így megközelítően pontos adatokhoz jutnak az egy időszakban a tavakon tartózkodó vízimadarak fajonkénti egyedszámáról. Mindenképpen arra törekednek, hogy a Balatonon egy napon történjen a különböző szakaszok felmérése. Ennek a munkának a folytatás szükségszerű (pl. Natura 2000 SDF, Ramsari Terület adatgyűjtés) hasonló rendszerben, mint eddig.

Kutatási terv

A Balatonon folytatott kutatások, vizsgálatok, monitorozás végzéséhez, folytatásához nem biztosított a folyamatos erőforrás (főként pénz). Ezen előfeltétel hiányának tudatában az alábbiakban a természetvédelem szempontjából fontosabb területeket összefoglalóan felsoroljuk.

Botanikai vizsgálatok

- A jelölő kifestő aszat és az esetlegesen előforduló egyéb Natura és/vagy védett növényfajok feltérképezéséhez a megfelelő florisztikai vizsgálatok szükségesek a nádasminősítés során, az azzal érintett területeken.
- Vizsgálatokat kell végezni a balatoni hínárflóra feltárására, mert erről kevés adat áll rendelkezésre.

Nem vízi makrogerinctelen faj(ok) vizsgálata

- A keleti lópibagoly lepke korábbi előfordulási helyeit ismételtén vizsgálni kell a Balatonnál és a Balaton környékén (faunisztikai vizsgálatok). Esetlegesen egyéb, Balaton környéki alkalmas helyeken is keresni kell a fajt.

Vízi makrogerinctelen fajok és halak vizsgálata

- Az inváziós amurgéb terjedésének részletes vizsgálata szükséges (pl. terjedés hatása a lápi póc és egyéb fajok állományára). **E kutatás** a monitorozási helyektől eltérő, újabb mintavételi helyek kijelölését jelenti, jelenleg a Kis-Balaton és a befolyó csatornák környékén, amely lehetővé teszi a terjedés finomabb léptékű, részletes nyomon követését és szükség esetén a mielőbbi természetvédelmi beavatkozást.

Herpetológiai vizsgálatok

- A herpetofaunát veszélyeztető tényezők, körülmények (pl. fertőzés, gázolás) vizsgálata a Balatonnál és a környéken (nádasminősítéssel érintett területen belül).

Vidrafelmérések

- A készülő fajmegőrzési terv ajánlása alapján elvégzett faunisztikai vizsgálatok.

Monitorozási terv

Botanikai vizsgálatok

- A Balatoni nádas-minősítés részeként a jövőben mindig el kell készíteni az érintett terület élőhelyterképét is a vonatkozó protokoll szerint.

Vízi makrogerinctelen fajok és halak vizsgálata

- A Balatonon és vízgyűjtőjén a halállomány legalább három évenkénti alkalommal történő felmérése a megfelelő tudományos módszer (pl. NBmR protokoll) alkalmazásával a kijelölt mintavételi helyeken szükséges. E monitorozás lehetővé teszi a Natura 2000 fajok állományaiban történő változások vízgyűjtő léptékű értékelését, szükség esetén pedig a természetvédelmi beavatkozást.
- A közösségi jelentőségű vízi makrogerinctelen (pl. szitakötő fajok) állomány változásának nyomon követése vízgyűjtő léptékben. A vízi makroszkopikus gerinctelenek monitorozása jelenleg kizárólag a Balatonon folyik. A Natura 2000 fajok állományában bekövetkező változások megalapozott értékeléséhez szükséges lenne azonban a monitorozás kiterjesztése a teljes Balaton vízgyűjtőre

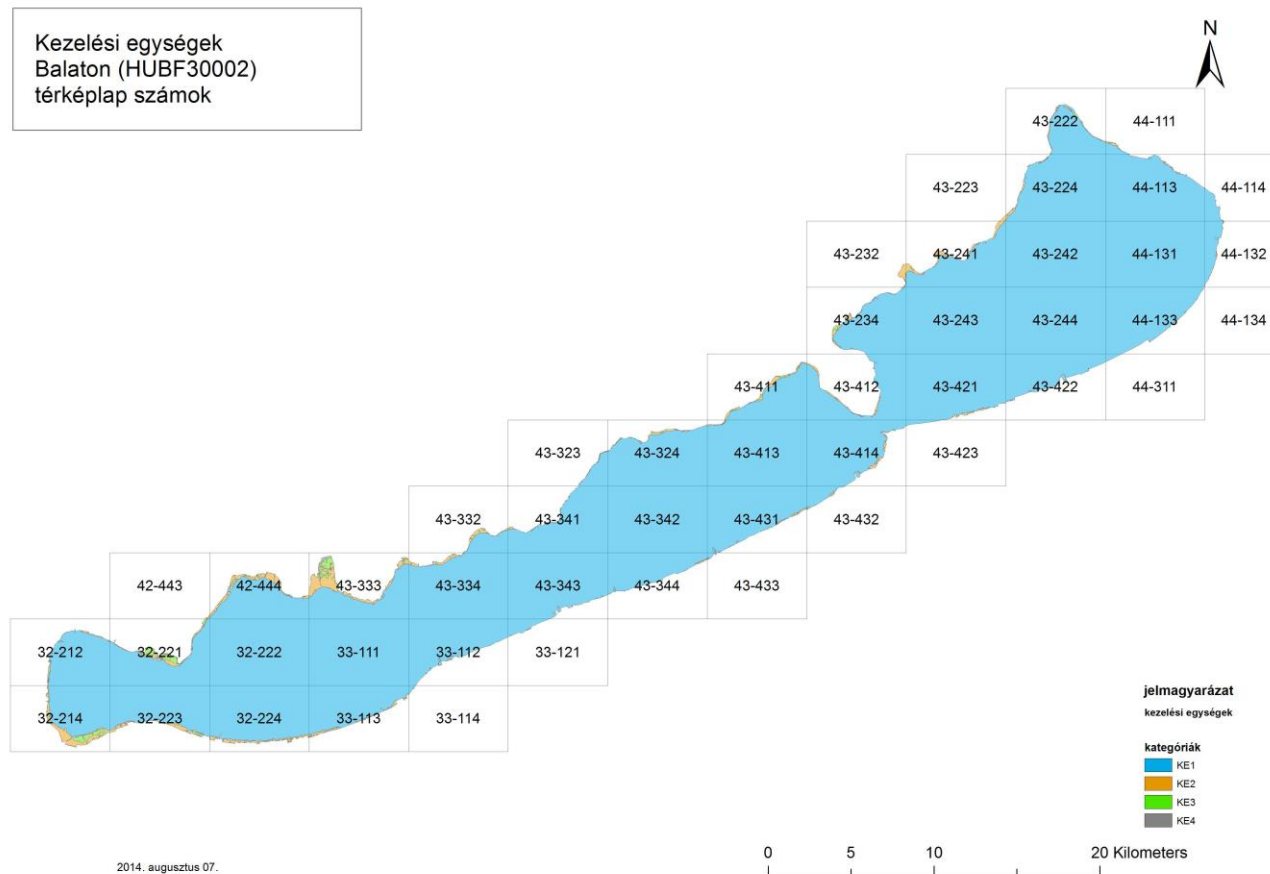
Herpetológiai vizsgálatok

- A jelölő hüllő- és kételtű fajok NBmR szerinti felmérése a meghatározott mintavételi helyeken (a nádasminősítéssel érintett területen belül).

Madártani vizsgálatok

- Folytatni kell a Balatonon és hét kisebb Balaton-közeli tavon, tórendszeren szinkron vízimadár számlálásokat tekintettel a Balaton és Kis-Balaton Natura 2000 és Ramsari terület státuszára.
- A Balaton Natura 2000 területen (főként nádban) fészkelő jelölő madár fajok NBmR szerinti vizsgálata.

3.2.5. Mellékletek

X ábra A kezelési egységek összefoglaló térképe

A tervezési területen található kezelési egységeket a fenti összefoglaló térképen kívül külön térképsorozatban is feltüntettük. Mivel 49 db lapon fért el, ezért azt csak digitálisan mellékeljük.

A fentebb meghatározott, nagyterjedésű kezelési egységek ezek alapján egyértelműen értelmezhetőek, ez alapján a kezelési javaslatoknál megadottak érvényesíthetőek.

3.3. A kezelési javaslatok megvalósításának lehetséges eszközei a jogi háttér és a tulajdonviszonyok alapján

3.3.1. Agrártámogatások

3.3.1.1. Jelenleg működő agrártámogatási rendszer

A Natura 2000 fenntartási tervek szerepe a jelenlegi támogatási rendszerben változó.

Egyes vidékfejlesztési támogatások a Natura 2000 területekre vonatkozóan a fenntartási tervekhez kötötték a támogatási részvételt. A mezőgazdasági földterület első erdősítése jogcím, valamint az agrár-erdészeti rendszerek jogcím, melyek művelési ág váltással járó támogatások, csak abban az esetben engedélyezik Natura 2000 területen a támogatás igénylését, ha az a fenntartási tervvel összhangban van. A fenntartási tervek ilyen módú alkalmazása biztosítja azt, hogy az Uniós pénzek megfelelően hasznosulnak, nem hatnak egymás ellen, valamint kiküszöbölik azt, hogy a Natura 2000 területeken esetlegesen éppen Uniós forrásból történjen károsodás.

Natura 2000 területek/területeken gazdálkodók előnye:

- a támogatási kérelmek elbírálásakor - plusz pont a Natura 2000 minősítés
- a támogatási intenzitás mértékében - nagyobb mértékű támogatást kap Natura 2000 területen

Mivel a Balaton Natura 2000 területét alapvetően a vízfelület alkotja, ezért számottevő agrártámogatási lehetőségek itt nem adóttak.

3.3.1.2. Javasolt agrártámogatási rendszer

Figyelembe véve a jelenleg működő támogatási rendszereket, illetve azok egymásra épülését, indokolt a Natura 2000 támogatások esetében az integrált megközelítés elvét alkalmazva több támogatás harmonizálását megcélozni.

Az említett kategóriák mellett a jelenleg működő támogatások figyelembevételével az alábbi kapcsolódási pontok kidolgozhatók:

Kötelezően betartandó/tiltó előírások	Önálló Natura 2000 támogatás formájában
Ajánlott/elvárt előírások	Agrár-környezetgazdálkodási, Erdő környezetvédelmi támogatásokkal integráltan
Komplex élőhely fejlesztési előírások	Erdősítésre vonatkozó, agrár-erdészeti, nem termelő beruházásokkal, KEOP támogatásokkal integráltan

A Balaton Natura 2000 terület érdekében:

- Mindenképpen el kell érni, hogy az EMVA forrásokon túl, az ETHA is megjelenjen a támogatási lehetőségek között.
- Az EMVA keretei között lehetőséget kell teremteni a vizes élőhelyek, vagy a „nádas” művelési ágú területek támogatására.
- A VKI-hoz kapcsolódóan is támogatási forrásokat kell allokálni a Balatonon megvalósítandó feladatokhoz.

3.3.2. Pályázatok

Folyamatban lévő természetvédelmi jelentőséggel (is) bíró pályázatok

A Balatoni Integrációs Kft. jelenleg az alábbi projektekből vesz részt (partnerekkel):

- Tavak rehabilitációjára irányuló kezdeményezés regionális szinten – LakeAdmin projekt (Interreg IVC): Témája a regionális fejlesztési politikák hatékony javítása, kapcsolódva a vízgazdálkodás témaköréhez, különösen a természetes és mesterséges tavak, víztározók rehabilitációja, kezelése terén Európa 9 országában (Csehország, Dánia, Észtország, Finnország, Görögország, Magyarország, Írország, Olaszország, Málta).
- Natura 2000 területek hatékonyabb kezelésének megvalósítása – Be-Natur projekt: A nemzetközi projekt témája a Natura 2000 területek hatékonyabb irányításának/kezelésének megvalósítása Európa 7 országában (Ausztria, Bulgária, Görögország, Románia, Magyarország, Olaszország, Szerbia). A projekt célja javítani az élőhelyek, valamint a természet és a biológiai sokféleség védelmét Natura 2000 területeken.
- Települési zöldterületek fejlesztése Európában – Euroscapes: A projekt célja a parkok, terek, parti területek, erdős vidékek innovatív jellegű kezelési terveinek a kidolgozása és megvalósítása, ezáltal biztosítva élhetőbb környezetet mind a helyi lakosság, mind turisták számára. A projekt kiemelt hangsúlyt fektet a települések természetes és kulturális tájképeinek megőrzésére a helyi élővilág, az éghajlati sajátosságok és a gazdasági tényezők figyelembe vétele mellett.
- Környezeti kihívásokkal küzdő tavak Európában – Eulakes: A projekt célja egy új, integrált megközelítés ösztönzése annak érdekében, hogy javítsa a közép-európai tavak fenntartható kezelését. A projekt lényegében sérülékenységi és kockázati vizsgálatok, monitoring és környezeti irányítás kombinációja.

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság jelenleg az alábbi projektekből vesz részt (partnerekkel v. partnerként), amelynek van a Balaton Natura 2000 területre is relevanciája:

Pályázat neve	Azonosító	Részvételünk
Közösségi jelentőségű és védett állatfajok felmérése Vas, Zala és Somogy megye Natura területein	SH/4/12 (Svájci Alap)	Partner
EMV Alapból a Natura 2000 területek fenntartási terveinek	MVH pályázat a 43/2012.	Partner (3)

készítéséhez nyújtandó támogatás (22 terület = 22 projekt)	(V. 3.) VM rendelet alapján	üggyféllel együttműködve)

Tervezett természetvédelmi jelentőséggel (is) bíró pályázatok:

Jelenleg nincs előkészített, pályázati forrásból megvalósuló fejlesztési terv a tervezési területre.

3.3.3. Egyéb

A terv számos eleme megvalósítható önkéntes, közösségi vagy közfoglalkoztatási munka végzésével. A koordináló, feladatkiadó, vagyonkezelő szervezetek a térségben azonosítottak. Számukra lehetőséget jelentenek ezek a megoldások.

A terv egyeztetési folyamatának dokumentációja

3.3.4. Felhasznált kommunikációs eszközök

A tervezési munka megvalósult, illetve jövőben megvalósítandó kommunikációs elemei

A kommunikációs tervben felsorolásra kerültek a célok alá tartozó főbb kommunikációs elemek. Ezeknek egy része megvalósult, illetve megvalósulásuk folyamatban van. Egy-egy kommunikációs elem megvalósulását többféle elvégzett feladat tette lehetővé.

A tervezési munka megvalósított, illetve folyamatban lévő eleme:

- A Natura 2000 hálózat jelentőségének bemutatása a hazai és az európai természeti környezet megóvásában.
- A tervezési terület közösségi jelentőségű természeti értékeinek bemutatása.
- A tervezési terület közösségi jelentőségű természeti értékeit veszélyeztető tényezők bemutatása.
- Az érintettek (gazdálkodók, lakosság) igényeinek, javaslatainak feltérképezése.

A tervezési munka jövőben megvalósítandó elemei:

- A tervezési terület közösségi jelentőségű természeti értékeinek fennmaradásához szükséges korlátozások bemutatása és indoklása.
- A tervezési egység Natura 2000 szempontjából szükséges fenntartási és fejlesztési igényeinek bemutatása.
- Az érintettek javaslatainak fenntartási tervben történő megjelenésének bemutatása,
- A Natura 2000 területen történő gazdálkodáshoz és fejlesztési feladatokhoz igénybe vehető források bemutatása.

Elvégzett konkrét feladatok időrendi sorrendben

- Partneri adatbázis összeállítása gyűjtött adatokkal.
- Internetes projekt honlap tervezése, készíttetése, feltöltése.
- Önkormányzati kérdőívek elkészítése.
- Önkormányzati tájékoztatás és kérdőívek kiküldése.
- Kérdőívek készítése az érintettek célcsoportok számára.
- Felkérő levelek elkészítése az érintett célcsoportok számára.
- Elektronikus levelek kiküldése a tervezésben érintett államigazgatási szervek, hatóságok számára.

Folyamatosan végzett feladatok

- Beérkező írásos vélemények folyamatos rendszerezése.
- Beérkező tulajdoni lapok feldolgozása, tulajdonosi címlista készítése.
- Írásban és telefonon érkező kérdések megválaszolása.
- Partneri adatbázis folyamatos frissítése a beérkezett adatokkal.

A kommunikációs tevékenység tartalma

A megvalósult kommunikációs tevékenység elemei a fenntartási tervek készítéséhez kapcsolódóan az érintett szereplők tájékoztatását, tervezésbe való bevonását, kezdeti véleményezési, javaslattevési lehetőség megteremtését célozták meg. Mivel egyeztetési tervanyagok még nem állnak rendelkezésre, ezért javaslatok jobbára csak olyan érintettek részéről érkeztek, amelyek valamilyen szinten már kapcsolatba kerültek korábban a Natura 2000-rel. (pl. önkormányzatok, gazdálkodók, állami szervezetek)

Figyelembe véve, hogy a kommunikációs tevékenységgel párhuzamosan zajló, természetvédelmi szakmai munka első szakasza a Megalapozó tanulmány elkészítését célozza meg, az első, nagyjából fél éves időszakot a kommunikációs feladatokat illetően is a későbbi egyeztetések előkészítésére fordítottuk.

Kialakításra került a tervezést segítő honlap, folyamatosan bővül az érintettek címlistája, és egyre több konkrét vélemény, javaslat érkezik be az érintettek részéről a tervezési munkát illetően.

Honlap létrehozása, üzemeltetése

A honlap célja kettős. Egyfelől a Natura 2000 hálózattal és a fenntartási tervek készítésével kapcsolatos tájékoztatást segíti, másfelől lehetőséget biztosít a tervezésbe való bekapcsolódásra.

Tájékoztatási funkció

A projekt legfőbb kommunikációs „bázisát” a létrehozott projekt honlap adja, amelynek címe a következő: <http://natura2000.balatonregion.hu/>

A weboldal a Balatoni Integrációs Kft. és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság együttműködésében megvalósuló, 11 db Natura 2000 terület fenntartási terveinek közös oldala. Megtalálhatók rajta a Natura 2000 hálózatról szóló alapvető információk, továbbá a fenntartási terv készítés jogi és szakmai keretei, amelyek mindegyik terület esetében azonosak.

A honlap a rajta keresztül elérhető széleskörű információk miatt fontos hivatkozási alapot képez minden egyes postai levélben, e-mailben, sajtóhirdetésben.

A honlapon külön területi oldalak segítik a tájékozódást, a terület specifikus információk tagolását. A Balaton területi oldalán, a letölthető anyagok között megtalálhatók a tervezés szempontjából lényeges, alapvető információk:

- A terület lehatárolása nagy vonalakban (egyszerűen megnyitható kép fájl),
- A terület Natura 2000 adatlapja, rajta a főbb adatok, jelölőfajok, veszélyeztető tényezők felsorolása,
- A területet érintő helyrajzi számok listája településenként csoportosítva,
- A terület pontos lehatárolása Google Earth alapon, nagyítható módon.

A honlap számos hasznos linket tartalmaz, amelyek a Natura 2000 és a hazai természetvédelem hivatalos oldalaira kalauzol. A főbb jogszabályok, úgymint a 275/2004. (X. 8.) Kormányrendelet valamint a 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet is elérhető a honlapról.

Véleményezési, regisztrációs funkció

A honlap szöveges részei úgy kerültek megfogalmazásra, hogy az olvasó – a témában való jártasságának megfelelően – könnyen megtalálja a szükséges információkat, továbbá nyilvánvalóvá váljon mindenki számára, hogy a nyílt tervezési folyamatban lehetőség van érdemi javaslatok és kérdések megfogalmazására, és eljuttatására a terv készítői felé. A területi oldalak végén feltűnő felirat is hirdeti a véleményezési lehetőséget, amelyre kattintva technikailag is könnyen megoldható a javaslatok, kérdések beküldése.

Külön menüpont is készült a véleményezési lehetőségek bemutatása céljából. Ezen az oldalon letölthető kérdőívek is rendelkezésre állnak, amelyeket a postai/e-mailes véleményezéshez készítettük, de fontosnak tartjuk digitális elérhetőségük biztosítását is.

Sajtóközlemény megjelentetése a regionális sajtóban

A sajtóközlemény célja kettős:

- Tájékoztatást adni fenntartási terv készítéséről a projekt megindításáról,
- Felhívni a figyelmet a honlapra, és felkérni az érintetteket, hogy a folyamatban vegyenek részt és a honlapon keresztül jelentkezzenek be a partneri adatbázisba.

Első sajtómegjelenésünk a Balatoni Futár című, havi magazin júliusi számában található. Kedvező, hogy ez a lap népszerű a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet településein, különösen önkormányzati szakemberek, területfejlesztési témák iránt érdeklődők, civil szervezetek körében. A visszajelzések alapján a lap 6. oldalán található 1/3 oldalas cikkünk sok érintetthez eljutott. A cikkben a Natura 2000 területek neveinél fontosabbnak tartottuk az érintett települések neveinek felsorolását, és a projekt honlap címének megjelenítését. Hangsúlyoztuk a célcsoportok részvételének szükségességét, illetve a véleményezés fontosságát.

A sajtóközlemények megjelentetésével célszerűnek tartottuk megvárni a projekt honlapjának 100%-os készültségi fokozatát

Jelenleg szerkesztés alatt van a három megyei napilapban megjelentetni kívánt keretes hirdetés, amelyben az érintett településeken megvalósuló tervezési fórumokra kívánjuk felhívni a figyelmet, meghívni az érintetteket. A fórumok időpontja a közeljövőben kerül egyeztetésre.

Partneri adatbázis létrehozása

A projekt lebonyolítása során megvalósítandó kommunikációs, egyeztetési tevékenységhez szükséges az érintett önkormányzatok, gazdálkodó szervezetek, vagyongazdálkodók, hatóságok, lakosság elérését lehetővé tevő adatbázis létrehozása.

A tevékenység több irányú:

- Honlapon keresztül bejelentkezettek regisztrálása,
- Az érintett ingatlanok tulajdoni lapja alapján a tulajdonosok rögzítése,
- Szakmai szervezetek, önkormányzatok, falugazdászok, stb. elérhetőségének összegyűjtése.

A kommunikációs tervben meghatározásra kerültek azok a célcsoportok, amelyeket a 43/2012 VM-rendelet alapján célszerű bevonni a tervkészítés folyamatába. A munka során elkészítésre került egy célcsoport bontású, érintett címlista, amely tartalmazza az érintettek elérhetőségeit (postai cím, e-mail cím, képviselő), és folyamatos bővítésre, frissítésre alkalmas.

Levelek, e-mailek küldése

A partneri adatbázis megfelelő alapot képez postai, illetve elektronikus levelek küldéséhez. A partneri adatbázis úgy került kialakításra, hogy egyúttal körlevél törzsdokumentumként is funkcionáljon, megkönnyítve a postai levelek elkészítését, címzését.

A kiküldött levelekre – függetlenül attól, hogy postaiak, vagy elektronikusak – egységesen igaz, hogy már a kapcsolatfelvétel szintjén is az interaktivitásra törekedtünk. Ezzel kapcsolatban a legcélszerűbb eszköznek a célcsoport specifikus kérdőívek bizonyultak. Leveleinkben részletesen kitértünk a kérdőívek visszaküldésének fontosságára, illetve arra is, hogy a 43/2012 VM rendelet előírásai, továbbá a szakmai szempontok egyaránt indokolják a nyílt tervezésben való széleskörű részvételt.

Elektronikus levelek

A Balaton esetében, elektronikus levélben tájékoztattuk az önkormányzatokat, államigazgatási szervezeteket, hatóságokat. Tapasztalataink szerint az érintettek ezen csoportjai már berendezkedtek az elektronikus levelezésre. Ezt bizonyítja, hogy a kérdőív visszaküldők többsége is az elektronikus visszaküldést választotta. A beérkező kérdőíveken az érintett önkormányzatok és hatóságok további érintettek elérhetőségeit adták meg, akiket javasolnak bevonni a munkába. Az ő értesítésük esetében a postai leveles formának nagyobb szerep jut.

3.3.5. A kommunikáció címzettjei

Önkormányzatok célcsoportja

Az önkormányzati célcsoport esetében a Balatont érintően külön levelet fogalmaztunk meg, illetve speciális kérdőívet állítottunk össze, mivel a terület használati és kezelő viszonyai jelentősen eltérnek az együttműködés keretében érintett 10 db Somogy, illetve Veszprém megyei gye- és berek területektől.

A balatoni önkormányzatok a kérdőíveken (amelyek visszaküldése folyamatban van):

- Megadták az önkormányzati kapcsolattartó elérhetőségét, a kapcsolattartás formáját.
- Tájékoztatót adtak a helyrajzi szám lista pontosságáról.
- Jellemezték az érintett területeket (tulajdonosi szerkezet, kezelői viszonyok, jelenlegi használat).
- Tájékoztatót adtak a területeket érintő fejlesztési elképzelésekről.
- Javaslatokat tettek további érintettek bevonására, illetve megfogalmazták a tervezéssel kapcsolatos javaslataikat, véleményüket.

Civil szervezetek célcsoportja

Az önkormányzatoktól kapott adatok alapján készült el a lehetséges érintett civil szervezetek listája. Az alapítványok, egyesületek körében szempont volt, hogy ténylegesen működő szervezetekről legyen szó, illetve a környezetvédelem megjelenjen tevékenységükben. Utóbbi nem az alapszabályokból került megállapításra, hanem az önkormányzat iránymutatását vettük alapul.

A civil szervezetek körében gyűjtöttük össze a vadásztársaságokat is, amelyek területi illetékességük miatt érintettjei lehetnek a Natura 2000 tervezésnek.

Mellékelve helyrajzi szám listákat és kérdőívet kaptak, amelyek visszaküldése folyamatban van jelenleg is.

A kérdőívek segítségével a civil szervezetek:

- Megadhatják a kapcsolattartó elérhetőségét.
- Javaslatot tehetnek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthetik véleményüket, feltehetik kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

LEDAER akciócsoportok célcsoportja

Minden Natura 2000 terület esetében megállapítható, hogy az mely LEDAER akciócsoport(ok) működési területét érinti. A munkaszervezetek önálló honlapokat üzemeltetnek, így elérhetőségük könnyen megtalálható.

Mivel ezek a szervezetek dolgozták ki a Helyi Vidékfejlesztési Stratégiákat, fontosnak tartjuk a tervezésbe való bevonásukat. A stratégiák általában tartalmaznak olyan célokat, intézkedéseket, amelyek a biodiverzitás megőrzésére, vegyszermentes, természetközeli gazdálkodásra, extenzív állattartásra, vízgazdálkodás javítására terjednek ki, kapcsolódva ezzel a Natura 2000 területeken való gazdálkodáshoz.

Mellékelve helyrajzi szám listákat és kérdőívet kaptak, amelyek visszaküldése folyamatban van jelenleg is.

A kérdőívek segítségével a LEDAER akciócsoportok:

- Megadhatják a kapcsolattartó elérhetőségét, és hogy milyen szinten kívánnak részt venni a tervezésben.
- Javaslatot tehetnek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthetik véleményüket, feltehetik kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

Falugazdászok célcsoportja

A falugazdász hálózat szerepe a Balatonra vonatkozó Natura 2000 fenntartási terv készítése esetében nem jelentős.

Agrárkamari tanácsadók célcsoportja

Az agrárkamari tanácsadók szerepe a Balatonra vonatkozó Natura 2000 fenntartási terv készítése esetében nem jelentős.

Tulajdonosok, gazdálkodók, kezelők célcsoportja

A tulajdonosok, gazdálkodók értesítése az önkormányzatoktól kapott adatok segítségével történik. Az értesítés módja elektronikus és postai levél küldés. A levél mellé helyrajzi szám listákat mellékelünk, illetve kérdőívet is küldtünk, amely segítségével a tulajdonosok:

- Megadhatják kapcsolattartási célból elérhetőségüket, és hogy milyen szinten kívánnak részt venni a tervezésben.
- Jellemezhetik a tulajdonukban álló területet hasznosítás szempontjából.
- Kifejthetik véleményüket, feltehetik kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

A levél megfogalmazása során kértük a címzetteket, hogy továbbítsák a megküldött információkat azoknak az ismerőseiknek, akik véleményük szerint a tervezés érintettjei lehetnek tulajdoni viszonyuk, illetve mezőgazdasági és egyéb tevékenységük kapcsán.

Eddigi tapasztalataink alapján a kérdőív visszaküldés aránya alacsony. Többen érdeklődtek telefonon, illetve néhányan használták a honlapon található véleményezési, kérdezési lehetőséget.

Állami szervezetek, hatóságok, kormányhivatali szervek célcsoportja

Az államigazgatási/hatósági szféra tájékoztatása és a tervezési részvételre való felkérése során törekedtünk a közvetlen, vagy közvetett szakmai érintettségre.

Ennek értelmében tájékoztatást kaptak azok a szervezetek, amelyek a környezetvédelem, természetvédelem, mezőgazdaság vonatkozásában érintettek (pl. zöldhatóságok, vízügyi igazgatóságok).

Megkerestük továbbá azokat a hivatalokat, hatóságokat, állami vagyongazdálkodókat is, amelyek közvetlenül nem foglalkoznak a Natura 2000 hálózattal, mint természetvédelmi kategóriával, de mindennapi tevékenységük során feltehetően rendszeresen találkoznak a hálózatba tartozó földrészeket érintő, különleges szabályokkal (pl. földhivatalok, építési örökség védelmi hivatalok, közútkezelők).

Nem tartottuk szükségesnek a költségvetési szervek bevonását, és egyéb, olyan hatóságok tájékoztatását, amelyek esetében nem áll fenn a szakmai érintettség. (pl. Országos Egészségügyi Pénztár, NAV, Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet, stb.)

Az elektronikus úton küldött kérdőívek segítségével az államigazgatási/hatósági szféra képviselői:

- Megadhatják a kapcsolattartó elérhetőségét, és hogy milyen szinten kívánnak részt venni a tervezésben.
- Javaslatot tehetnek arra, hogy a tervezésbe milyen egyéb érintettek bevonását tartják szükségesnek.
- Kifejthetik véleményüket, feltehetik kérdéseiket a tervezéssel kapcsolatban.

A tájékoztatásba vont állami szervek listája:

Szervezet neve	Email cím
Somogy M. Ép. és Öröks. Hivatal	horvath.janos@somogy.gov.hu
Somogy M. Korm. Növ. és Talajv. Igazgatósága	novakcs@ontsz.hu; somogy@mgszh.gov.hu; ntsz@somogy.ontsz.hu
Somogy M. Korm. Erdészeti Ig.	szabo.jozsef@aeszh.hu; somogy@mgszh.gov.hu; aesz_kap@aeszh.hu
Somogy M. Korm. Földműv. Igazgatósága	somogy@mgszh.gov.hu; titkarsag-somogy@mgszh.gov.hu; FabriB@mgszh.gov.hu

Somogy M. Korm. Él.-bizt. és Állate. Igazg.	somogy@mgszh.gov.hu;tothszab@oai.hu ; kaposvar@oai.hu
Somogy M. Korm. Földhivatala	kaposvar_m@takarnet.hu; trefelik@takarnet.hu
Somogy M. Korm. Közl. Felügyelősége	patak.norbert@nkh.gov.hu; batho.imrene@nkh.gov.hu ; vezeto-somogy@nkh.gov.hu
MVH Somogy M. Kirendeltsége	kaposvar@mvh.gov.hu
Pécsi Bányakapitányság	istvan.riedl@mbfh.hu ; pbk@mbfh.hu
Somogy M. Katasztrófavédelmi Ig.	somogy.titkarsag@katved.gov.hu
Nemzeti Földalapk. Sz. Somogy M. Területi Ir.	nagyimre@nfa.hu
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	gyorgy.bela@ddkovizig.hu ; titkarsag@ddkovizig.hu
Dél-dunántúli Körny., Term. Felügy.	deldunantuli@zoldhatosag.hu ; titkarsag@mail.ddkvf.hu
Dél-dunántúli Vízügyi Hatóság	
Somogy M. Önkormányzat	voros_tamas@som-onkorm.hu
Zala M. Korm. Növ. és Tal. Ig.	kamaranj@mgszh.gov.hu
Zala M. Korm. Erdészeti Ig.	aeszszeg@aesz.hu
Zala M. Korm. Földműv. Igazgatósága	FarkasGy@mgszhu.gov.hu
Zala M. Korm. Él.-bizt és Állateü Ig.	boncz.attila@oai.hu
Zala M. Korm. Földhivatala	mlevente@zalaszam.hu
Zala M. Korm. Közl. Felügyelősége	kocse.laszlo@nkh.gov.hu
MVH Zala M. Kirendeltség	zalaegerszeg@mvh.gov.hu gaalne.andrea@mvh.gov.hu
Zala M. B.és Földtani Hiv. Bányakapit.	
Zala M. Kat. Igazgatóság	antal.weber@zalatkatved.hu titkarsag@zalatkatved.hu wtoni@axelero.hu
Nemzeti Földalapk. Sz. Zala M. Ter.Iroda	molnarszabina@nfa.hu arvayimre@nfa.hu
Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	zeg.szakasz@nyuduvizig.hu
Nyugat-du. Körny., Term. elügy.	nyugatudunantuli@zoldhatosag.hu
Nyugat-dunántúli Vízügyi Hatóság	
Zala M. Önkormányzat	fojegyzo@zalamegye.hu
Zala M. Ép. és Örökségv. Hivatal	oroksegvedelem@zalararas.hu
Veszprém M. Korm. Építésügyi Hivatala	
Veszprém M. Korm. N. és Talajv. Ig.	veszprem-nti@nebih.gov.hu

Veszprém M. Korm. Erd. Ig.	veszprem-erdeszet@nebih.gov.hu
Veszprém M. Korm. Földműv. Ig.	veszprem-fm@nebih.gov.hu
Veszprém M. Korm. Él.-birt és Allateü. Ig.	veszprem-megye@nebih.gov.hu
Veszprém M. Korm. Földhivatala	veszprem_m@takarnet.hu
Veszprém M. Korm. Közl. Felügy.	vezeto-veszprem@nkh.gov.hu
MVH Veszprém M. Kirendeltsége	czapary.rita@mvh.gov.hu
Veszprémi Bányakapitányság	vbk@mbfh.hu
Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	csonki@kdtvizig.hu szekesfehervar@kdtvizig.hu szfehervar@kdtvizig.hu
Közép-dunántúli Vízügyi Hatóság	
Közép-du. Körny.,Term. Felügy.	kozepdunantuli@zoldhatosag.hu

3.3.6. Egyeztetés hatósági és területi kezelő szervekkel

A kezelő szervekkel való egyeztetés folyamatban van. Az államigazgatási/hatósági célcsoportot illetően megfigyelhető, hogy a címzettek között lévő szakmai érintettek túl vagyongkezelő szervek is megtalálhatók (pl. vízügyi igazgatóságok).

Az önkormányzatoktól kapott, kitöltött kérdőívek tájékoztatást adnak arról, hogy adott település esetében, a tulajdoni és kezelői viszonyokat tekintve mely szervezetek érintettek. Eddig nagyjából a Balaton körüli önkormányzatok 60%-a küldte meg ezeket az információkat.

Az adatok alapján összeállításra kerül a kezelő szervek címlistája, és bevonásra kerülnek a tervek véleményezési fázisában. A visszajelzések alapján a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság és a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság az állami területek fő kezelője.

A somogy megyei partszakasz esetében az Észak-somogyi Vízi Társulat adott tájékoztatást arról, hogy tevékenységüket a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósággal egyeztetve végzik. Továbbá tájékoztatást kértek a tervek elkészüléséről, tartalmáról.

A hatósági adatkérés során kiküldött kérdőívek visszaküldése folyamatban van, az érintettek címlistája ennek megfelelően folyamatos bővítés alatt áll.

